

ఆంధ్రప్రదేశ్

310231 వైదికము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3.

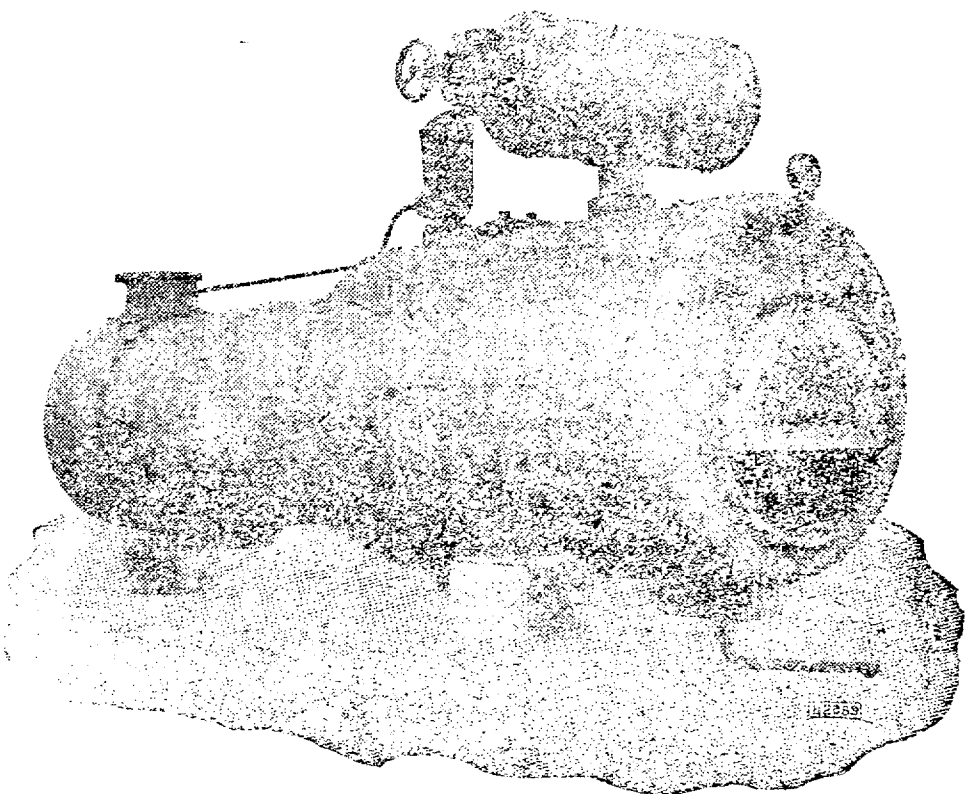
జనవరి 1921 వ సం. నవంబరు నెల 22 తేది మంగళవారం

No. 192.

సంపుటము. ౧

మొదటి భాగము సంపుటికి రూ. 2.50 రెండవ భాగము రూ. 2.50

సంచిక. ౧౯౨

యిది మార్వల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదంపలు బాగుగా రగులునట్లు ప్రమాణిగా
తయారుచేయబడినది

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.ఎస్.ఎస్.
వి.గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు యిచ్చెదము.
మార్వల్ సన్సు అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
బ్రాంచ్:— బెజవాడ, తంజావూరు 9 నెకెండులైన బీచి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

శరీరనొప్పులకు ప్రసిద్ధి చెందినది.
ఇతర వీధి ప్రాంత నొప్పులకు కూడా
మీ అమృతాంజనమును వాడె
నంటే మాత్రమునే నయముగలదు.
మూల్య నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీ కేసరి

రూ. 1-3 0-12-0

తామర తైలము

రూ. 1-3 0-3-0

చంద్ర పౌడి

రూ. 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం దీపో,

బాంకాయ - మదరాసు.

మొదటి గమనింపు

యోగ్యతాపత్రములు

310231

(2) మొదటి గమనింపునట్టిగా రందరికి వాటిని
మొదటి, ద్వితీయ, తృతీయ, ఛతవీ, పంచమ, షష్ఠ, సప్తమ, అష్టమ, నవమ, దశమ, యితరములు.
మొదటి గమనింపునట్టిగా వాటిని
లన్నియు పూర్తిగా నయమైనవి.

రంగులు
80-8-19

బాబులాల్,
హైదరాబాద్

ఇదే మంచి నమయము

నీమకములాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
కారువగులున్న వెల సరిసముగాను విని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును బీచి సారి కొనిచూడండి.

కొటా మునిరిశ్చిం తెట్టి అందు పచ్చి,
8078 217, చైతన్యవారి - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు

219

తక్షణమే

ప్రాచీన శత్రువులకు వాడవలసిన శత్రువులకు వాడవలసిన
విక ప్రతి "కొమ శాస్త్రము" వంపెదము.

నిర్వహించును!

వైద్యశాస్త్ర పరిశోధక నోవించి,
అరిష్టములకు యోగ్యతాపత్రము, 21, (బాబ్స్, మదరాసు.

(3108)

ప స్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,౦౦,౦౦౦

ఇతర వివరములకు ప్రోసెక్యూట్ ముదలగువానికి ఇప్పుడు వ్రాయవలెను : _____ యొక్క పేరు _____ పేరు తరచుగా _____ పేరుతో జాబ్ చేస్తున్నది.

కే. డా. ప్రశానిధులు జ్యోతుకార్మికుల యాహ్వానముపైని
ఆదేశములొని పరిశ్రమల పరిశీ.యితుకు జర్మనీ దేశమును జనెదరు.

కన్యా భారతీయులు

కన్యాలోని వివిధసంఘములకలసియును రహస్యముగా నైబరీయందు సమావేశమైరి. భారతీయులసాసమును నిర్ణయించుటకు గూర్చి వారు చర్చించిరి. 1917 సం. సామ్రాజ్యసభ నూత్రముల ననుసరించి భారతీయసమస్యను పరిష్కరించుట వలన వారు తీర్మానించుకొనిరి. ప్రస్తుతము కన్యా కాసనసభలోనికి నలుగురు భారతీయుల నియమింపవచ్చుననియు కన్యానిర్వాహకసంఘమునం దొకని నియమింపవచ్చుననియు నిశ్చయించిరి. ఇది తాత్కాలికముగమూలమే. పర్యవ్రాజకములు యూపియనులకే యుండవలెనని వీరు పట్టుబట్టిరి. చర్చియగుట తో నీవిషయము చర్చించుటకు కలనర్తకీర్తిగారిని డిరేక్టరు ప్రభువుగారిని ప్రతినిధులుగా పంప నిశ్చయించిరి. డిరేక్టరు ప్రభువు ప్రభువులసభలో ఏవిషయమై చర్చన దీనికొనరావచ్చును.

ఈజిప్టు రాయభారములు

ఇంగ్లండులో చాలపత్రికలు ఈజిప్టుగురించి యథార్థ విషయము లేమియు ప్రభువువారు దెలుపుటలేదని హుళుచున్నవి. డెయిలీస్టార్సు పత్రికఁ దైనికవిషయములలోనే గాక శ్యామ, ఆర్థికవిషయములలోను, సాధాన ప్రదేశము విషయమునను భేదాభిప్రాయములు గలిగినవి వ్రాయుచున్నది.

దైని ప్రానికలుకలెత్త ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టు వారి కొరికలయొక్క న్యాయమును గమనించినయు, ఇప్పుడా విషయము విచారించుటకు వ్యవధి చాలదనియు వ్రాయుచున్నది.

టైమ్స్పత్రిక తీరుడిగా మన్నప్ప డి విషయము ఆలోచింపవచ్చుననియు, అంతవరకు నవసరమైన యెడల నిరుపక్షములవారి సమ్మతిపైని కొంతకాల మాపవలె ననియు వ్రాయుచున్నది.

రాజుగారు పుదుక్కోటకు రాకపోవుట

పుదుక్కోటరాజుగారు ఆంగ్లదేశమునుండి భారతదేశముకు రాలేదు. తనకును తనభార్యయును ఆస్ట్రేలియానగరమున గలిగిన పురుగుడు తన సింహాసనమునకు వాసుగా నుండుటకు రాజుగారి కిష్టములేని కారణముచేతనే వీరు భారతదేశమునకు రాలేదని దోచుచున్నది. వీరు పుదుక్కోటకు రాకపోయిన యెడల వీరికిపదులు ప్రతినిధి నొకని నియమింపవచ్చును.

జర్మనుల అపాయము

“జర్మనుల నైతిక కుట్రయును కీర్తికలఁ బైమ్స్పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

జర్మనులు తమ నైతికము లక్ష్యుండికంటె ఎక్కువలేదని చెప్పుచున్నను అంకింకంటె చాల గొప్పనైతికమును సరిపోవు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నారు. లక్ష్యుండికే సరిపోవు మందు గండు సామాన, తుపాకులు, దుస్తులుగాక చాల ఎక్కువ కొరుచున్నారు. పదిలక్షల తుపాకులు గావలెనని యనుచున్నారు. పొద్దుగిండులను కావలెననివాంకింకంటె 20 వది లక్షలు కావలె ననుచున్నారు. ఇది బహిరంగముగా ననజ్ఞ పుచ్చుకొని తయారు చేసికొనుచుంటిమని వారు చెప్పుచున్నారు. ఇందులకు మిత్రమండలి వారసజ్ఞునియజ్ఞపోయినను వ్యక్తమాద్యమున నైనను వారు తమకొక్కను నెవ్వరొకరును.

కానలసిన మందుగుండు సామానుకంటె మూడురెట్టిధికముగ తయారుచేసికొనుట కధికార ముడిగిరి. ఇందులకు మిత్ర మండలి తిరస్కరించెను. అందుచే వారు రెండు గొప్ప మందు గుండు సామాను తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీలను ప్రజలయొక్క ప్రత్యేక ఫ్యాక్టరీలకు మార్చిరి. విను ఇందు ప్రభుత్వమున కెక్కువభాగములు గలవు. అటువస్తువుల కొరకని జెప్పుచు నిది చాల మందుగుండుసామగ్రిని నిలువజేయుచున్నది. ఉండవలసిన నైతికము లక్ష్యమే వినును 35000) ప్రభుత్వకొరి నైతికముల నొక్కక్షణము వ్యవధిగా సమకాన్యముల యేర్పాటులు గలవు. ఇది నైతికముల వికలతలేయు నధికారుల యధీనమున నున్నది. అందుచే నింతనైతికమును నిధముగనే యున్నదని యెంచవచ్చును.

తాడిపత్రిలోని కల్లు, సారా దుకాణములకు 200 గజములలోగా నెవరుగని మద్యపాన నిషేధకప్రయత్నముల గానిం రాదనియు అట్లొనరించినచో ప్రాసిమ్యువనుకు లొసగుదు రనియు సి.సి.సి. 144 కెక్ 5 ప్రకారం ప్రేషనరీ సభమేజిస్ట్రేటు గారు తాడిపత్రిపాఠుల కల్లుకు 12 లేదని నొటిసు నిచ్చివారు.

వెల్పు యువరాజుగారు.

బీహారు, బరిస్సారాష్ట్రముల స్వాగతము.

పాట్నా, నవంబరు 21:—ప్రభుత్వగారు బిల్లుగా నుండటచే, కలకత్తాగరమునకు వెళ్లియున్నారని గాన మేము, కార్యనిర్వాహకసభాసభ్యులు, మంత్రులును బీహారు, బరిస్సారాష్ట్రముల ప్రజలపక్షమున యువరాజుగారికి స్వాగతమిచ్చుచున్నామని అతినికి దెలుపవలసివని కార్యనిర్వాహకసభాసభ యాధ్యక్షుడు క్రొమర్షిపర్షువుగారికి తంతివార్తను బంపెను.

యువరాజుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమును తంతివార్తచేసెను. “బీహారు, బరిస్సారాష్ట్రముల ప్రజలపక్షమున నాకు స్వాగత సందేశమును బంపిన కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులకు, మంత్రులకు అనేకనందములు. నేను స్వీకరణ పాట్నానగరమునకు రావోవుచున్నాను. మీగవూరు నివాసప్రభువుగారు బిల్లుగా నున్నానని వినుటకు నాకు కడు సంతోషకరముగనున్నది. అదిక కాలములోనే అతడు తనపూరాశోక్త్యమును జెందు నని నేను నమ్ముచున్నాను.”

బొంబాయి శాసనసభవారి సన్మానపత్రము.

బొంబాయి, నవంబరు 21:—ప్రభుత్వగుండికమందలి దర్బారుహాలులో ఈజిన్ము 12 గంటలకు బొంబాయిశాసనసభ వారు యువరాజుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. ఆసందర్భమున విశేషాదరము గానబడలేదు. సభ్యులందరు వరుసలో కూర్చుండిరి. ప్రభువువరులలో కాసనసభాధ్యక్షుడు సర్ నారాయణచంద్రవర్మగారు తమగౌరవము ధరించుకొని మధ్యస్థానము నాక్రమించిరి. కొంతసేపటికి గవర్నరు, సేవకబృందమువెంటి యువరాజుగారుదెంచిరి. కాసనసభపక్షమున సర్ నారాయణచంద్రవర్మగారు సన్మానపత్రము నిట్లు చెప్పిరి:

“యువరాజుగారు తా మేదేశమునకు వెళ్లినను, మీద యార్ద్రహృదయము మిమ్ముప్రజానరంజకుడుగా జేయుచుండును. మాదేశములో ఒకమాదిశతకము ప్రారంభమైంది. జాతీయ రాజకీయభేదములను సంపూర్ణముగ తొలగించుటకు తగునట్టిగా సజములను గావించి, దేశాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు లోడ్వడవలయును. సామ్రాజ్యకేయాభివృద్ధికి మీరు ఏలాటిశ్రమలూపేక్షలేకుండ, నిష్కాపట్యముతో నలుపుచున్న కృషియు, మీకును, మీజనుకును భారతభూమియుండు గల గాధాను రాగమును మాదేశాభివృద్ధికి పాటుపడుటయుండు మా కత్యుత్సాహమును, ప్రోత్సాహము కలిగించుచుండును. మాదేశీయులకు మీరాకావసన శాశ్వతాభిముండుగాక!”

ఈసన్మానపత్రమును ఒక వెండికెట్టెలో బెట్టి సర్. నారాయణచంద్రవర్మగారు యువరాజున కిచ్చివేసిరి ఆ వెండి కెట్టెమీద పూనానగరమందలి కాసనసభాసభ మతి రయజియముగ చెక్కబడియుండెను.

యువరాజుగారు సన్మానపత్రమును స్వీకరించి, కాసనసభాసభ్యుల కిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అతిదయతో నాకు సన్మాన పత్రమును సమర్పించినందుల కనేక నందనములు. మీ విభిన్న కృషియులు, మీస్థితి చేరి మాదేశాభివృద్ధిలో సంబంధభాగవ్యములు కలిగియున్నవి. ఈ భారతభూమి దివిదేశాభివృద్ధి చెందవలయునని నేను నిజముగ కోరుచున్నాను. మీ రాజధాని ప్రజల తేను లాభములకు మీరు చేయుచున్న ప్రయత్నము లన్నియు సఫలమై, మీ కోరికలన్నియు ఈదేశముగక యని నేను ఈశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను. నా సన్నిహితులను భవమును గురించి మీరు కొంచెము ముచ్చటించినారు. సమరమును గురించి నాకు గలిగిన కొన్ని అభిప్రాయములకు మీకు తెలియజేసెదను. నా కిరువైపుల బోరుచుండిన మిత్రులు సామ్రాజ్యమందలి నానా భాగములనుండి వచ్చిరిగాన వారి కందరికి ప్రధానోద్దేశముకంటె యే. సామ్రాజ్యమందలి పౌరులపక్షమున, వారు ప్రపంచముయొక్క స్వాతంత్ర్యమును, సుఖమును, శాంతిని సంపాదించి, ధర్మమే జయించును అనుమహాపక్షముకొరకు బోరిరి. ఇందుకు గాను, వారు తమకున్న స్వస్వమును సమర్పించి, ప్రాణముల వర్పించుటకు సంసిద్ధులై యుండిరి. వా రొండలలో సంపూర్ణముగ విశ్వసించిరి; అశ్వస్వానురాగము గలిగి యుండిరి. స్వభావాపేక్ష, ఈర్ష్య, క్రోధము, అనూయ మున్నగు విచలతలుములను వారు పోగొట్టుకొని, ఏకాదేశము గల వారై వారి గమ్యస్థానమును జేరుటకు సహజము, ఓర్పులతో యుద్ధము చేయుచుండిరి. వీరిత్యాగము వృథా కాలేదు. వారి ఉద్దేశము నెరవేరినది. సామ్రాజ్యమందలి సోదర సోదరీ మణులకు వారు స్వాతంత్ర్యమును, సుఖమును, శాంతిని సంపా

దించిరి. శాంతిని ఇప్పుడు మన మనుభవించుచున్నాము. వీరికి ఉండిన స్వాతంత్ర్యము, దానము, ఓర్పు, సహాయము, అశ్వస్వానురాగము మున్నగు సద్గుణములను గలిగి మీరు మాదేశాభివృద్ధికి పాటుపడవలయును. వారే మీకు మాగ్ధవృకులని మీరు నమ్మవచ్చును. మీయత్నములు వారి జత్నములవలె విజయము గాంచును. నాపర్యటనము జయ్యవదముగ నుండవలయునని మీరు ఆశిష్టించినందులకు నేను తిరిగి మనఃపూర్వకముగ ననుస్మరించుచున్నాను. నేను మీ మాతృభూమి యందు సంచారము చేయుటకు ప్రారంభించినప్పటి బొంబాయి ప్రజలు ప్రజాసంఘములు నాకత్యుత్సాహమును కలిగించిరి. నేను మీదేశములో సంచారము చేసేకొలది, నాకు విశేషముగ అనుభవభాగము కలుగగలదు మీదేశముందు నాకుగల ప్రీతి హెచ్చులదు. నేను తిరిగి నాదేశముకు వెళ్లగానే, సామ్రాజ్యమునితో ఈవిషయములగురించి సంతోషముతో ముచ్చటించగలను.”

అంతట యువరాజుగారు ప్రతిసభ్యునితోకలసి మాట్లాడెను.

పారసీలకు ప్రత్యుత్తరము.

బొంబాయి, నవంబరు 21:—పారసీలు సమర్పించిన సన్మానపత్రమును కైకొని యువరాజుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మీసన్మానపత్రమునకును; నాయందు మీరు చూపినదయకును మీకు నేను నానందముల కర్పించుచున్నాను. పారసీ సంఘసభ్యులను సంధించుటకు నాకు అనకాశముగలిగెందుకు చాల సంతోషపడుచున్నాను. మీవాణిజ్యవైభవ్యమునలన దేశమందలి ప్రభువుసావమును మీ రెంకరించుచున్నారు. ప్రజాధర్మములను నిర్మింపుటయుండు మీకుగల అత్యుత్కృష్టాభిప్రాయ, ధార్మికభావములు, మీదానములు ప్రశంసనీయు. ఈమహావగరాభివృద్ధికి, ఇచ్చటివిశ్వస్వన పదకు మీరే కారకులు. మీకులస్థులలో శ్రామియులు అప్పుడప్పుడు దేశీయ నాయకులు గనుండి రాజకీయంగములో కీర్తిని సంపాదించుచుండిరి. భారతదేశపు గాంధీశ్రమ వృద్ధుడను చిరుదమును జెందిన బాదాభాయి నాకోటిగారును సర్ ఖోజోహ మెమలొగారును ఏలా తికిగాని ఏసంఘమునకుగాని సత్కీర్తిని సంపాదించియుండును. వారవలంబించిన పద్ధతినీ మీరవలంబించి వారులొక్కైన మార్గమును మీరులొక్కొక్కసంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును జెందిన ఇతర జాతులతోబాటు రాజకీయాభివృద్ధికి ఆంవోదన చేయుచున్నను శాంతి క్రమములందును దేశీయ కాసనములందును మీకు అత్యంతగౌరవము గలదని వినుటకు నేను సంతసించుచున్నాను. నిష్కలంకమగు న్యాయమును భారతదేశమందలి ఆంగ్లపాలకులు దేశము కిచ్చుచున్నానని మీవలెనే నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. మీ ఆశీర్వాదములకు నేను తిరిగి ననుస్మరించుచున్నాను.”

పారసీలపక్షమున సర్ బామెట్టి జీజీభాయిగారు సన్మానపత్రమును కదివిరి.

అటుపిమ్మట యువరాజుగారు జంభాసా సమాజమునకు వెళ్లి, అచ్చట పారసీలకులకు, ఆంగ్లేయులకును జరుగుచున్న క్రికెటు పందెమును వీక్షించుచుండెను. అచ్చటయువరాజు సహజీవులతో తేయాకునీటిని పాముచేసి, క్రీడాసక్తులతో కొంత సేపు సరసముగ నల్లాపము లాడెను. యువరాజు స్వయముగ రెండు పర్యాయములు బంతిని కొట్టెను. క్రీడాంగస్థలమున చేరిన ప్రజల ఉత్సాహముకు మేలేదు ఇచ్చ నుండి యువరాజు ప్రేడియకు వెళ్లి అచ్చట జరుగుచున్న వింతలను జూచెను. ఇది ముగిసిపిమ్మట, యువరాజుగారు వెళ్లిరి.

విజ్ఞాపన:—“శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస: ఉపదేశ వాక్యములు” అను పుస్తకములు ఒక యిరువదిమూలము నావద్ద మిగిలియున్నవి. తిపాలాఖర్కులకై రు 0-4-0 బిల్లుల పంపిన ప్రతి సహోదరుడుకు ఒక్కొక్కప్రతి పంపదలచియున్నాను. దత్తమండలవాసులకు మాత్ర మియ్యబడును. కనుక అవసరమున్నవారలు బిల్లులను బంపి తెప్పించుకొన ప్రార్థింతులు.—కం॥ విశ్వనాథము, తాలూకాకీసువద్ద, రాజమండ్రి.

కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా శృంగవృక్షగ్రామములో యీనెల 11-వ తేదీన శ్రీ రామపట్టాభిషేక పటముతోను గాంధీయమాన్యుని పటముతోను ఆలీసోదరుల పటముతోను గ్రామ పౌరులు యానవృంది జాతీయగీతములు పాడుచు గ్రామము అంతయు నూరేగిరి. పగలు 12 గంటలు లగాయతు సాక్షాత్తము 6 గంటలవరకు మహారాష్ట్ర నూకల సూర్యా రావు, కొటికలపూడి నూకన్న, కొప్పర్తి నాగయ్య గార్లచే నుమాన 1500 ల మంది బీదలకు తృప్తికముగా అన్నదానము కర్పించబడినది.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యప్రదేశముల నుండి ఉపవిలేఖలు గావలసియున్నాడు. ఇట్టి వారినుండి వచ్చు లేఖలకు ప్రాముఖ్యమియ్యబడి ముందు ప్రకటింపబడును. ఉపవిలేఖలుగా నుండ దలచినవారు మాకు దెలిపినచో వారు నిర్వహించ వలసిన పనుల చెబుచుండును.

సంపాదకులు, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1921-వ సం॥ నవంబరునెల 22వ తేది

మంగళవారము

ఘోరవృత్తాంతము

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారిటుల ప్రకటించుచున్నారు. “నూర్గురు ఖయీదీలను తిరూరు నుండి రయిలుమీద బంపుచుండగ, ఊపిరితడక 50 గురు చనిపోయినది పోదనూరువద్ద కను గొనినటుల తమకు రిపోర్టు జేరినదని ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారు రెండు చింతిల్లుచున్నారు. పోదనూరుకు రాగనే, మిగిలినవారలకు తక్షణము వైద్యసహాయ మొసగబడెను. వీళ్ళు 8 మంది చనిపోయిరి. మిగిలినవారు బహుశా కోల్పోన వచ్చును. మలబారునకు స్పెషల్ కమిషనరుగ నావేగారి సేద్యంబులనుగూర్చి పూర్ణముగా విచారణను వెంటనే జేయవలసినదని, ప్రభుత్వము వారు కోరియుండిరి. ప్రాణహానిని ఘోరభాధలకును కారణమయిన సందర్భములను లేచురచుట ఇట్టి శ్రమకయినను వెనుదీయవలదని, ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.” అనాసీయేలెను ప్రస్తుత వారును, ఇంకను ఇతరులను తెలిపిన వృత్తాంతములప్రకారము, తిరూరునుండి బళ్లారి కంపుటకు నూర్గురు మోదలూఖయిదీలను 77 నంబరు ప్యా సెంజరు రయిలులో నెక్కించిరి. మూసివెట్టిన ఇనుపబండిలో వీరినుండివీరికి గాలిలేక ఊపిరాడకుండుట సహజము. ఈ వీళ్ళుటలజేసిన నా రెవ్వరోగాని, ఖయీదీలు పారిపోకుండ సురక్షితముగ నుండుట కేర్పాటులజేసిరి గాని, వారికి గాలియు వెలుతురునుతపసరమనుభంగిని మరచియుండురు. ఇనుపబండియగుటయు, అది మూయబడియుండుటయు నగుటచే, ఉచ్చాశనిశ్వాసములకు వీలుండజాలదు. పార్శ్వంబు ఆంధ్రానుగాదును మరొకందరు సాయధరక్షక భటులును, ఖయీదీలను దీసికొని వచ్చుచుండిరి. పోదనూరువద్దగల వచ్చు నప్పటికి తెల్లపాడుజామున పంటికింబ దాటిపోయెను. అప్పుడు వెంటడియన్న పోలీసువార లెవరో ఖయీదీలను రయిల్వేవారికి తలుపునుదూచుండి జూచిరట. కొంతరక్షణముగ క్రిందబడియుండిరి. కొందరు కొనయాపిరితో నుండిరి. మరికొందరు చనిపోయిరి. అప్పుడు తలుపు తెరువబడెను. నూర్గురు ఖయీదీలలో ఏమిదియగునను న్నుత్యులైయుండిరి.

మృతకేళకములను తిరూరుకు పంపిరట. మిగిలినవారిని కోయంబత్తూరుకు గొంపోయిరి. వీరిలో ఎనిమిదిమంది చనిపోయిరి. దీనినుకలకత్తూలో వెనుక జరిగిన చీకటికొట్టు వృత్తాంతముతో పోల్చుచున్నారు. ఇందుకు కారకు లెవరో తెలియలేదు. ఎవరో యొకరు పోరబడియుండురనియు, ఆపారబాటువలన ఇంతటి యన

ర్థము వాటిల్లెననియు మద్రాసు మెయిలువత్రిక సర్దుచున్నది. ఖయీదీలయినంతమాత్రమున, మనుష్యమాత్రులుగ చూడవలయునా లేదా? కారాగృహాశిక్త విధించుటను చాలక, ఇతరవిధములగూడ వారిని బాధలకు లోనుజేయవలయునా? ఏమాత్రమయినను కొంచెము జాగరూకతతో ప్రవర్తించినచో, నిట్టి దుస్థితి వాటిల్లెడిదికాదు. ఇట్టి విపాదసంఘటనములు హిందూదేశములో కనుపించుచుగాని, ఇతరదేశములలో కానము. ఎంతటి ఘోరపర్యవసానము జరిగినను, పారబాటుక్రింద పరిగణింపబడును. మలబారు కమిషనరుగారు విచారణ జేసినంతమాత్రమున, వారి రిపోర్టునందు ప్రజలకు విశ్వాస ముండనని తోచదు. ఖయీదీలపై సామాన్యముగ ప్రవర్తించెడివిధము, నెలులజూచినను, మిగుల ఏహ్యముగనున్నది జయిలకమిటి రిపోర్టు లెలులన్నను, వ్యవహారము లెప్పటియటులనే నడుచుచున్నటుల తెలియుచున్నది. రాజకీయ నిర్బంధితులు సయితము నిర్బంధమునుమాత్రమే గాక పలువిధ బాధల ననుభవించుచున్నాడు. పరిపాలనా సౌష్ఠ్యము ఈరీతున నున్నది. కొంతకాలముక్రిందట బ్రిటిషు సైనికులు కొందరు కరాచీ నుండి వేసవికాలములలో రయిలుగయాగము జేయుచుండగ, కొందరు చనిపోయిరి. అందుమీద, నలబడికలిగెను. పార్లమెంటు సభయందు ప్రశ్నలు కురిపించబడెను. ఆంగ్లో హైందవకత్రికలు అధికమగు రోహివేశమును కనుబడిచెను. ఈమారు ఏమిజగునో చూడవలయును. పార్లమెంటుసభవారు, న్యాయము జరుగువరకు వెనుకటివలెనాం దోళనము జరిపెదరా? లేక మోదల ఖయీదీలని, ఉపేక్ష వహించి యూరకుండురా? జేకీయ నిర్బంధితుల అరోగ్య సంతృప్తిలకు అధికారులు తగిన శ్రద్ధ వహించుటలేదనియు, పోలీసువారును రైల్వేవారును తమవిధిని నెఱవేర్చుటలో ఉపేక్ష వహించుచున్నారనియు, ప్రజలుచున్నవార్తల కిట్టి విపాద వృత్తాంతము బలము నొసగుచున్నది.

సింహప్రభువు రాజీనామా

బీహారు రాష్ట్రపు గవర్నరు పదవికి సింహప్రభువు రాజీనామా నిచ్చినటుల, తంజివార్త యొకటి దెలుపుచున్నది. సింహప్రభువునకు కొంత కాలము నుండియు జబ్బుగనున్నను, వారంత ల్వరలో తమ యువోగ పదవికి రాజీనామా నిచ్చెదరని, యూహించుట కవకాశము లేకపోయెను. సింహప్రభువుకు జబ్బుగనుండుటచే, కార్యనిర్వాహక సభ్యులను మంత్రులును కలసి వేల్పు యువరాజుగారికి బీహారు రాష్ట్రము వత్తుమున ఆశ్వాసమును పంపగ, అందుల కంగీకరించుచు గవర్నరుగ సింహప్రభువు జబ్బుగనున్నందులకు యువరాజుగారు విచారము జూపిరి. సింహప్రభువు రాజీనామానిచ్చుటకు, కరీరారోగ్యము లేకుండుట యొక కారణమయినను, వేరేమయిన కారణము గలదే మో తెలియదు. సింహప్రభువు ప్రతిభాశాలియగుటకు సందియములేదు. గవర్నరుపదవికి సింహప్రభువు ఎంతయు తగియుండ ననుటకును సందియము లేదు. కాని, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నతను అపజయముగాంచెను. బీహారు ప్రజల నాతడు సమాధానపరుచుకొన లేకపోయెను. ప్రజలలో జనించిననూతనాశయముల నాతడు వరికించి తదనుగుణముగ పరిపాలనా చక్రమును నడువజాలక పోయెను. పోదలన్నిటియందును వ్యాఘ్రముండునని, ఆతనికి భీతిగలిగెను. మద్యపాన నిషేధక ప్రయత్నములందును, ఆతని కుప

ద్రవము కనుపించెను. ఆతను నిర్బంధ విధానమును కఠినముగ ప్రయోగింపసాగెను. ప్రజలసంచలనము నరికట్టసాగెను. భారతీయ పాలకునిని, ఆంగ్లేయపాలకునిని, గల భేదము ప్రజలకు గనుపించకపోయెను. అధికాంశ లెవరయినను, ఫలితమున మార్పు విశేషముగ గలుగదని వారికి దోచెను. గవర్నరుపదవి అత్యున్నతపదవి యయినను దాని నాక్రమించి సింహప్రభువు జేసిన యువకారము అత్యల్పము. దండనవిషయమున, యూరపియను గవర్నరులకు వైచేయి యనిపించెను. పరిపాలనా విధానమున మార్పు గలుగనంతవరకు యువోగ్యు లెవ్వరయినను, ప్రజలకు గలిగెడి లాభమత్యల్పము. ఎంతటి ప్రతిభావంతుడయినను, అధికారవర్గ యంత్రములో భాగముగ జేరిన దానితో బాటు తిరుగుచుండునేగాని, సాహసించి వెనుకకు రాజాలదు. సింహప్రభువు సయితము, ఆ యంత్రముతోకలసి పరిభ్రమణము జేయుచుండుటచే, ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ నడువజాలక పోయెను. సింహప్రభువునకు త్వరలో కరీరారోగ్యము గలుగుగాకయనియు దేశసేవకు వారికి మున్నుంజనేకావకాశములు లభించుగాకయనియు కోరెదము.

మూల్లీ పేట

మూల్లీ పేట చారిత్రము మాచదువరులకు దెలిసియేయున్నది. మూల్లీ పేట రయితు లవలంబించిన సత్యాగ్రహము మూలమున, విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయినిమిత్తము తాతాకంపెనీవారు గావించుచున్న సేతునిర్మాణము నవంబరు 7 తేది వరకు ఆగిపోయెను. సేతువును నిర్మించుచో, తమ భూములు పొలములు యింట్లు వాకిట్లు జలనయములగునని, రయితులు గగ్గోలు బెట్టిరి. ధనవంతుల లాభముకొరకు, తరతరములనుండియు తామనుభవించుచున్న హక్కులను కోల్పోవజాలమని వారు ఖండితముగ దెలిపిరి. వారి సత్యాగ్రహ నిష్ఠ నెదిరింపజాలక, తాతా కంపెనీవారు నవంబరు 7వ తేది వరకు వారు సాగించుచున్న చని నాసివైచిరి. గాని, ఈలోపుగ రయితులతో సమాధానపడుట ఇట్టి ప్రయత్నముల గావించక పోయిరి. ఏదవనవంబరు దాటిపోయినది. ఇకముందేమి జరుగునోయని ఎల్లరును నిరీక్షించుచున్నారు. తాతా కంపెనీవారికి బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడుచున్నారు. రయితుల భూములను, భూమిసంపాదన కాసనముక్రింద దీసికొనుటకు, వారు ధరలను నిర్ణయించిరి. ఈకాసనమును ప్రయోగించుట మిగుల అక్రమమని, మహారాటా పత్రిక ఇటీవల ప్రాసీయుండెను. తాతాకంపెనీవారు దలపెట్టిన, ఖరీదుకు లభించెడి భూములు లేకపోలేదు. కాని భూమి సంపాదన కాసనముక్రింద, చనిసులభముగ జరుగునని వారుహించియుండురు. బాంబాయి క్రానికలు కత్రికలో నుక విలేఖకు డిటీవల ప్రాయము సర్కారువారు విధించిన సొమ్ము అసలు ఖరీదులో సగమయినను లేదని తెలిపెను. భూములను ఉత్తమ మధ్య కనీసములక్రింద విభజించుట గూడ ప్రభుత్వమువారి హస్తములందే గలదు. ఇట్టిస్థితిలో మూల్లీ పేట రయితులు వెనుకటివలెనే సత్యాగ్రహమునకు సంసిద్ధులై యుండుటలో వింతవిమిగలదుకంపెనీవారింకను పనులను మరల మొదలుపెట్టలేదు. వేల్పు యువరాజుగారిరాక సమయమున శాంతి భంగముకలుగకుండునిమిత్తము, చని నారంభించుటకు ప్రభుత్వమువారును జ్ఞ నీయ లేదని తెలియుచున్నది. యువరాజుగారు వెదలియుండుటచే, తాతాకంపెనీవారు మరల పనులను మొదలుపెట్టవచ్చును. రయితులు మాత్రము, ఆపని సాగనియకుండుటకు వట్టుబట్టి యున్నారు. బాధ

అకు వారు లెక్కింపరు. ఇప్పటి కయినను తాతా కంపెనీవారు వివేకవంతులై తమ మొండికట్టును విడిచిన, ఆ సర్వమును తప్పింప గలుగుదురు. మూలీ రయితలను రక్షింపుడని భారతీయ నాయకు లెల్లరకు విజ్ఞాపన యొకటి కంపెనీవారు. దానియందు మూలీ రయితల సత్వవర్తనము వర్ణింపబడెను. తాతా కంపెనీవారి దురాశయు, ప్రభుత్వమువారు వారి కొనగొనుచున్న తోడ్పాటును సూచింపబడెను. స్వరాజ్యములేనిది, హిందూజాతమునకు ముక్తి లేదని, ఈ విజ్ఞాపనము సూచించుచున్నది. మూలీ పేటపోరాటము, స్వరాజ్యసంపాదనకు జరిగెడి ప్రయత్నములలో నొకభాగము. సత్యాగ్రహము కలననే తమమనోరథము సిద్ధించునని మూలీ రయితలు విశ్వసించుచున్నట్లు, ఈ విజ్ఞాపనము సూచించుచున్నది. ఈ సమస్య ప్లానికము గాదనియు, మహారాష్ట్రమునకేగాక భారతవర్షమున కంతకును జెందినదనియు దెలుపుచున్నది. భారతజాత నాయకులును, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులును, మూలీ రయితలకక్షము వహించి వారిని గట్టిపట్టువలయునని గోరుచున్నది. మూలీ పేటసమస్యయు చీరాలసమస్యయు స్థానికమయినను, స్వరాజ్యసమస్యయందంతర్భాగములయినవి. ప్రజాభీష్టము నెఱవేరవలయునా నక్కరలేదాయనా క్రొత్త పరిష్కారము గావలసియున్నది. ప్రజాభీష్టము నెఱవేరుటయే స్వరాజ్యము. జేశమున, ప్రజేచ్ఛును నిరోధించుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. నిదర్శనములకు కొడువ లేదు. మూలీ పేట చీరాలసమస్యలు, ప్రజలకు స్వయం నిర్ణయాధికారము త్వరలో చేకూరవలసిన యావశ్యకతను నిర్ణయించుచున్నవి. సత్వస్వరాజ్య సిద్ధి కీ సమస్యలు తోడ్పడునని విశ్వసించెదము.

బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రసంగము

వాలంటీరుల సంఘముల నడచినై చినవిధమునా దెలిపి సభలను జరుపుటలో కొంత నిరోధముంచుట యవసరమయ్యెనని, బెంగాలు గవర్నరుగారు శాసనసభలో నుడివరి. అవసరమగునెడల ఇంకను నెక్కుడునిర్బంధములు విధింపబడవని సూచించిరి. పౌరులయొద్ద సహకారము శూన్యముగనున్నదని, విచారించిరి. ఇందుకు కారణమేమియో కనుగొని, దాని నివారించుటకు గవర్నరుగారు బూనుకొనలేదు. గాంధీమహాత్ముడు బొంబాయిలో దెలిపిన సంగతుల నాధారముగైకొని, సహకారము నందే జేశపు ముక్తిగలదని మహాత్ముడు త్వరలో గ్రహించుగాకయని ప్రార్థించుచు, దండనవిధానమును కొనసాగించుటకు శాసనసభ్యులు తోడ్పడవలయునని గవర్నరుగారు కోరిరి. బెంగాలునందు దండనపద్ధతు లింకను తీవ్రముగ నవలంబించబడునని ఇందుజుబిట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఎంతకాలమీ పద్ధతులమూలమున పరిపాలనమును మీరు కొనసాగించెదరో తెలియదు. ప్రజలను సమాధాన పరుపనిచ్చు లేనపుడు, దండనమే శరణ్యముగనుగద. ఇందుమూలమున ప్రజలలో సత్వోప్రబోధము గలిగి, స్వరాజ్యసిద్ధి త్వరలో ప్రాప్తించునని, జేశమున నమ్మకము ప్రబలియున్నది. అందుచే నిర్బంధములు నయితము, గమ్యస్థానము త్వరలో జేరుటకే యక్కరకు వచ్చునని వెల్లడియగుచున్నది. బెంగాలు గవర్నరుగారి ప్రసంగము మామూలువాదమునే పొందుకనకు చున్నది. వంగజేశముల నిశ్చయమును బలపరచుట కీ ప్రసంగము ఉపయోగపడగలదు.

తమిళరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము
తిరుచునాపల్లిలో నిటీవల జరిగిన తమిళ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సభలో శాసనాధికారముగూర్చి స్పీకరి టీర్థానము గావించబడెను. తమిళరాష్ట్రీయలో నిర్ణీతమగు మరతులను నిర్వహించిన వ్యక్తులు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి టీర్థానము ప్రకారము శాసనాధికారము నారంభింప వచ్చుననియు, బ్రస్తుతము వాక్యాంతర్వము, స్వజాతీ, మద్యపాన నిషేధము, కాంగ్రెసు ఉద్యమములకు సంబంధించిన ఉత్తరువులను మాత్రమే గ్రహించ వలయుననియు, సంపూర్ణముగ అహింసనుగూర్చియు సాంఘిక విధుల నిర్వహణముగూర్చియు ప్రత్యేక భాగముల ప్రజలకు బోధించుటకు తీవ్రప్రచారమును కొనసాగించి వచ్చుననియుకుండుటకు వారిని సంసిద్ధులజేయవలయుననియు, శాసనము సత్రికమించే వారల రిజిష్టరును తయారుజేయవలయుననియు, వీరిసంఖ్య ఏబది కాగనే శాసనాధికారము నారంభింపవలయుననియు, శాసనాధికారమునకు గడంగడమని వాగ్దానముచేసినవారు ఇందు నిమిత్తము నియమించెడి కమిటీవారినండి ముందుగ ఉత్తరువు దీనుకొని కార్యము నారంభింపవలెననియు, టీర్థానము దెలుపుచున్నది.

కలకత్తా హరతాళము

కలకత్తాలో హరతాళము జయక్రదముగ జరిగినందులకు సర్వేంటుకట్రిక ఈ రీతిన సంతసము దెలుపుచున్నది. "హరతాళము నేర్పాటుజేసిన వారు తలచినదానికన్న, నది ఎక్కుడు విజయవంతముగ జరిగెను. అంగడివాండ్రును, కూలీలును, బండివాండ్రును, తమ స్వలాభమును పాటించక బాలీయ వ్యవహారము నిమిత్తము కలసి బసచేసిన విధము మిగుల నాశ్చర్యకరముగ నుండెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమ బాధ్యతలేని నాయకులయొక్కయు, వివేక రహితులగు వారి యనుచరులయొక్కయు పిచ్చు యని నమ్మడివారి కండ్లను తెరిచెను. తమ ఎరుట నున్న కార్యమును ఇంతటి నేర్పుతో ప్రజలు నిర్వహింపగలరేని, మనలో ననేకు లాహింప గలిగిన దానికన్న నెక్కుడు త్వరలో స్వరాజ్యము సిద్ధించునని, మనము నమ్మకముతో ప్రతిపాదించవచ్చును."

సంగీత సమావేశము

ఈ సమావేశమునుగూర్చి గాంధీమహాత్ముడు యంగుఇండియా పత్రికలో వ్రాయుచు, దీనిని గాంధర్వమహావిద్యాలయమునకు జెందిన ఖరే గారు ఏర్పాటు జేసిరిని దెలిపెను. గాంధీమహాత్ముడు సూచించినట్లు, జేశీయ గానము ప్రోత్సహము లేక కళింపచున్నది. భారత జేశములో తయారయిన వాద్యవిశేషముల విలువ దెలియనివారికి, సంగీత సమావేశమున దానిని గ్రహించుటకు వీలగును. సంగీత విద్వాంసులలో నుప్రసిద్ధులగు వారికి ఆహ్వానములను కంపవలెనని మహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. గాన విద్వాభిలాషు లీ సమావేశమునకు తగు ప్రోత్సహమునెసగి, సంగీతవిద్యకు అఖిల భారత పీఠమునుండి ఉత్తేజము గలిగించి ధన్యులయ్యెదరు గాక!

మోద్రాజాదు సిక్కిరాజాదు బోలారం వైశ్యులు నీవలేది సభ గావించి ముత్తై వెంకటసుబ్బారావుగారి మోద్రాజు అడ్డమైనందును ముబ్బారావుగారిని, ఈపదవి నిచ్చినందులకు లాభ్య విలింగుడన గాని అభినందించుచు టీర్థానములు గావించిరి.

మదరాసు పోస్టుమెన్సు యూనియను అవసర సమావేశము

మోద్రాజు మోద్రాజు పోస్టుమెన్సు యూనియనువారు నవంబరు 4 వ తేదీన మదరాసునందు అవసరసమావేశము జరిపిరి. ఆసమయమున వి. ఎల్. కాశ్మీ గారధ్యక్షత వహించిరి. 500 మంది సభ్యులు కన్పిరి. ఆసమయమున స్పీకరి టీర్థానము లంగీకరింపబడెను.

(1) ఇదివరలో 21-8-21, 16-9-21, 26-9-21 తేదీల యందు టీర్థానంపబడిన, 18-7-21 తేదీనుండియు నీయదలచిన అధికారములను తపాలామనుష్యులు పుచ్చుకొనరాదు. పుచ్చుకొనినవెడల తిరిగి యిచ్చివేయవలెను. అను టీర్థానమును తిరిగి ఈసభవారు అలపరచుచున్నారు. ఈ అభివ్యక్తితరులు వైయధికార లాభ్యుల వాగ్దానములపై కార మియబడలేదు. ఈ అభివ్యక్తి తరులు తపాలామనుష్యులకును ఇంకను తక్కువనాకరులకును ఈయబడుటలేదు. ఈ జేతనాభివ్యక్తి 1919 సం. నుండియు గావించవలెను.

(2) ఏ. పేటనాభివ్యక్తి గావించబడినవారు బకాయాలను పుచ్చుకొనుటకు తలపెట్టెను. (3) వారిమామూలు జీతముతో నట్టి అభివ్యక్తితరులు గలిపి ఇచ్చినయెడల దాని నంతకు గూడ పుచ్చుకొనుటకు తలపెట్టెను. (సి.) ఇంకను జేతనాభివ్యక్తిని పొందని మదరాసు యూనియనువారి వారును జేతనాభివ్యక్తి గావించబడినవారును గలిసి తమజీతముల నందుకొనుటకు తలపెట్టెను. (డి) ఇరెరపట్టణములలోని సభ్యులుగూడ తలపెట్టె జేతనాభివ్యక్తి గాని పుడలేదు గాన తమ జీతమును పుచ్చుకొనుటకు తలపెట్టెను.

(3) ఈ సభవారు ఈ సభయొక్క సభ్యుల సహాయాధికారమునందు టీర్థానము చేయబడుటకు దక్షిణ ఇండియాలోని ప్రజల సహాయము నేర్పాటు చేయుటకును ప్రయత్నింపవలెనని అభ్యర్థన కొరచున్నారు.

(4) మధుర ప్రింతిపాగాలసరస్వతి నుండి ఇరెరయూని ఫారముచుట్టును సభ్యులు పుచ్చుకొన రాదని ఈసభవారు టీర్థానంచున్నారు.

(5) ఇదివరకు తమవాగ్దానము ప్రకారము మోద్రాజు పోస్టుమెన్సు గారకు ఎల్. హెచ్. గాకగారు ఈసభవారి యెడల మైత్రీతో మెలకవలెనని ఈ సభవారు వారిని గోరుచున్నారు.

(6) ఈ సంఘమునకు నష్టకరముగ ప్రవర్తించినగాని, ఈ సంఘాద్యోగులుగాని సభ్యులుగాని అన్యాయముగ శిక్షింపబడిరిగాని ఈ సంఘ కాన్వీనర్సహాకర్యమువారు టీర్థానించినయెడల జేయవిధముగ జాతీయ సేవకు యీ యాసంఘమువారు సమ్మతమైదరు.

(7) ఇదివరకు యూనిఫార్ము యస్తు తీయబడినతక్కువ నాకర్లకు ఇంటనే యిట్టినుపుల సేయవలెను. ఇందులో మదరాసు లోనివారికిని ఇరెరపట్టణములవారికిని జేమియు భేదము గన్పరుపరాదు.

(8) ఈ టీర్థానములు వార్తాప్రతిబంధము, ఉద్యోగులకును ఈసభయొక్క ఇరెరపట్టణములలోని సభ్యులకును దెలియజేయవలెను.

తిరువారే ఎ. కె. ఆచార్య మొదలగువారు తాత్పర్యముగ ప్రసంగించిరి.

అభ్యర్థన లంఠోవన్యాసమునందు, సభ్యులందరూ వికమత్వముతో నుండవలెననియు వియుద్యోగియొక్క మిత్రభేదమునకు గాని లొంగరాదనియు హెచ్చరించిరి.

మోద్రాజు మోద్రాజు పోస్టుమెన్సు యూనియన్

జేలము జిల్లా తపాలా మనుష్యుల సభ ఎలెక్షన్లు ధియేటరు నందు వి. ఎల్. కాశ్మీ గారి యధ్యక్షత క్రింద నవంబరు 27 వ తేదీ ఆదివారమునాడు జరుగను. జిల్లాలోని తపాలామనుష్యుల సంఘములన్నియు చాలచంద్ర ప్రతిభల కంపవలెననియు, ప్రభుత్వమునా నట్టి ప్రతిభలకు సేలవు నీడవలసినదనియు కోరుచున్నారు. ప్రతిభలకు భోజనవరకు లుచితముగ నేర్పాటు చేయబడును. సభకు రాగొనువారు ముందుగా జిల్లా తపాలా మనుష్యుల సంఘ కార్యదర్శి గారిని వి. శాయణస్వామిగారికి తెలుపవలెను.

నవంబరు 20 తేదీన గుంటూరులోని పల్నాడు తాలూకా గంగవర గ్రామములో నెలకొల్పబడిన శ్రీ గాంధీమహాత్ము విలాస గ్రంథాలయ ప్రభుత్వాన్ని కోర్కెను తెలుపించెల గ్రామ కార్యదర్శులకు శ్రీయుల నాకము పట్టపల్లిగారి అధ్యక్షత క్రింద శ్రీ ఈశ్వరచంద్రాశ్రమములో జయప్రథముగా జరుపబడెను. ఆ సభలో గ్రంథాలయోద్యమ ప్రోత్సహము గూర్చియు, విద్యావ్యవస్థాపన గూర్చియు శ్రీయుతుల గోలి సత్యనారాయణ, మల్లికార్జునకాశ్మీ, తిరునాది వేంకటసుబ్బారావు గార్లచే విపులముగా నుపన్యసింపబడెను. జాతీయతరులతో నగర సంగీతము గావించబడెను.

శాసనసభా తీర్మానము

అడవుల తొలగించుట.

(ప్రభుత్వ ప్రతిపత్తి).

ఆ.ప్ర. 12 వ తేదీని కాసరాభి. బి. మునిస్వామి నాయకుగారు, యే గ్రామమున కైన మైదురములో నున్న రిజర్వు ఫారెస్టు మున్నగునది తొలగించవలెనని యొక తీర్మానము సుపాదించిరి. అది ఆఫ్ డామోనింపబడి ప్రభుత్వ సభకు తీసికొనివచ్చెను. దానిని ఫారెస్టు ఛీఫ్ కన్సల్టెంటు గారికి అభిప్రాయమిచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారికి పంపిరి. దానిపై ఛీఫ్ కన్సల్టెంటుగారిట్లు అభిప్రాయమిచ్చిరి.

కన్సల్టెంటుగారి అభిప్రాయము.

బి. మునిస్వామి నాయకుగారు గ్రామములకు మైదురముగా నున్న ప్రభుత్వమువారి హద్దులను తొలగించవలెనని తీర్మానము సుపాదించుచు తమ దృష్టము ననుసరించి విషయములను నిపుల పరచిరి. ఆ తీర్మానమును చాల నుండి సభ్యులు పర్యవేక్షించుచు బలపరచిరి. యం నాయకుగారుగారి అవినీతిపట్లం దు అడవులను తొలగించవలెననియు అడవుల గ్రామములకు దగ్గరగా నుండుటవలన వ్యవసాయభివృద్ధికాటంకము నుండుననియు చెప్పిరి.

ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, గ్రామస్థులు అటవీశాఖ చాలలఃపక యిట్లు దులకుడి నిపులను గావలెనని చెప్పిరిగాని ప్రాతిక అడవుల తొలగించుట ఆనవసరని చెప్పలేదు.

బి. పి. వేదరాజుగారు నాయకుగారు, గ్రామములలోని పశువులనుండి యుండు హాటకును, వేత మేయుటకును, అడవిం కువుల బాధ తొలగించుటకును అడవుల తొలగించుట అవసరమని తీర్మానమును సుపాదించిరి. మును వారిమాట యెట్లున్నను ప్రభుత్వ గ్రామస్థులకు సుఖముగ నుండుటలు చూడవలెనని వీరియుద్దేశ మైయున్నది. చాలించి యుండువాగులు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నంగీకరించుటలః యుద్దేశములకల్పిరి.

శ్రీమంత్ కేశాబహదూర్గారు తీర్మానమును అభిప్రాయ మిచ్చుచు అట్లు చేసినయెడల గ్రామములకు మును నడవుల లేకుండుననియు మైదురముగని నిబంధన చేయుటయు క్రమముగాననియు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానము మోడి చివరి గుండును అడవులన్నియును పోవునని వారియమైయుండవచ్చును.

ఆర్. కె. మణ్నియ్యగారు తీర్మానమును యిరువలన ఫారెస్టు కన్సల్టెంటు అభిప్రాయము పోవునని చెప్పిరి.

కె. న. పాల్వేయ్యగారు 'సాక్ష్యమైనంతవరకు' దీని చేసి 'సాక్ష్యమైనంతవరకు' ఆనవసరమని సుపాదించిరి.

ఈ సభ సుపాదించుటకు సమాంపించెను.

దివానుబాదుగారు యం. కృష్ణకామయ్యగారు సవరణకును ఆనలు తీర్మానమునకునూడ అతీతమయి యుండువలన అడవులన్నియును నిర్మూల పగునని చెప్పిరి.

ఆనలుగారు ఆర్. లయెనలు చే విధి ను గారు ప్రభుత్వదేశమున దెల్పినదప సవరణచేసి తీర్మానము నంగీకరించుటకై సభ్యులందఱును తమతరపులను ప్రయత్నముల గావించిరి.

దివానుబాదుగారు పి. కేశాబహదూర్గారు అడవులను తొలగించుట అత్యవసరమని చెప్పెను, తీర్మానము ప్రభుత్వము వారు కాస్త్రయుక్తముగ సభ్యులకు తేలికవలెనని చెప్పిరి.

ఆర్. కేశాబహదూర్గారు అడవి అభివృద్ధిగను, మానవాభివృద్ధిగను, కందకదియ ముఖ్యముగా నని చెప్పిరి. వారికి అవసరము ప్రదేశము అక్కడక్కడకు తగ్గివచ్చునని దని తెలియదు కాబోలును!

కావునాదుగారు పి. యస్. కృష్ణకామయ్యగారు గ్రామస్థుల అడవులను తొలగించు నని నోలెట్టుచున్నాని చెప్పిరి.

పి. బి. వెంకటరత్నయ్యగారు యాతీర్మానము యాంక్షాట్టుగాని వాదము చేసి చొటుకు సంప్రదించిరి చెప్పిరి.

బి. మునిస్వామి నాయకుగారు ముట్టచివకు లేచి, ఆనలు తీర్మానమైనను, నవరచేసి తీర్మానమైనను, సభ్యులు శేషవర్షులవై ప్రభుత్వమువారు యుద్దామక్తముల నాలోచించి కిరై నట్లుగ వదిలి ప్రాంతభింపవలసి కోరిరి.

ఈ తీర్మానమునకు సభ్యులు మూడు కోరికల విధి కలపవచ్చును. కిన్నీ యడవులను వచ్చినవి కొండకు, గ్రామస్థులకు యిచ్చును లేకున్నచో యేదభిప్రాయమునైనా ఫారెస్టు కన్సల్టెంటు యుండ నూడవని కొందఱులు, తీర్మానము పయోగార్హమై దేశాదని కొందఱు యిట్లు మాడుకథములుగ ను

న్నాను. మొదటికొందు తరగతులలోను భిన్నాభిప్రాయములు న్నునది. ముగ్గురు అధికారిగ భావతీయములను ప్రభుత్వము ము నవలించిరి.

తీర్మానోపపాదకులు గ్రామస్థుల కిష్టములేకన్నచో ఫారెస్టు కన్సల్టెంటు యేదభిప్రాయము నుండనూడవనవారిగ నొకరు. మున్ను ది యేండ్ల ౧౦ దు అడవులను రిజర్వు చేయుట మొదలు కెట్టి నప్పటి నుండి యే జన సంఖ్యయు, వ్యవసాయమున్న వృద్ధిచే దెను. అందుచేతనే వద్రాసులో ఫారెస్టు రిజర్వేషను యిది ప్రశంసలగనవలె ప్రాంధింపబడెను. ప్రభుత్వమున ప్రజలు అడవులను యిష్టము వచ్చిట్లు వాకుకొనుటకే అడవుల లేకుండ పోవుచుండెను. అందుచే ప్రభుత్వమువారు రిజర్వుచేసికొనవలసిన యవశ్యకత యెక్కువాయెను. రిజర్వుయెక్కువైన కొలది నూ, అటవీశాఖ వైదితీయముల ప్రబలమాయెను. గ్రామస్థులు అడవులను దనకు దాము రక్షించుకొనవలసి చెప్పటకు వీలులేదని తీర్మానోపపాదకులే చెప్పిరి.

తీర్మానోపపాదకులు, తీర్మానమును బలపరచిన వారును, అడవులను తొలగించినందువలన యెట్టి ఫలితము నుండునని నోయోచింపలేరి. ప్రభుత్వమువారు ముందుమాట నాలోచించెదగ. ప్రభుత్వమువారు చేయునది 'మైదుర' గ్రామస్థుల ఆ తేవలలు వ్యాయమైనవి తీర్మానోపపాదకులు తప్పుయర్థము ననుచో వారికి వ్యాఖ్యముగాను. గ్రామస్థులు చాల వ్యాఖ్యలయె, అటవీ భోగ్యములు లంకాగొండులును, వేర ఘటలు నని సభ్యులు చాలించి భావించిరి. ఇవి కొన్ని విచారం పరచిన విషయములే.

కొన్ని అడవులను చవచ్చునని వారు, అడవులను నాశము చేయుటలని సభ్యులను దెలిసికొని, ఫారెస్టు కన్సల్టెంటు కలసి కొన్ని కష్టములను దొలగించుచు ప్రభుత్వము వారిని గోరుదురు. ఇది అనుభవమౌయ్యముగాను. ఇప్పుడు మైదురముగాని అడవుల దొలగించుచో, గ్రామములకు దగ్గరగా ఆడవయేయుననందదు. కొలెను మేపుకొనుటకును, వంటచెరుకు నకు కొన్ని కత్తులములలో చాల కష్టము నల్లును. మైదుర దూరమున్నచో, అప్పుడు సరిహద్దును యేర్పించుట కష్టము. ఒకొక్కడవండి యొక్కొక్క కొండవీడికి రిజర్వు సరిహద్దు రావచ్చును. సభ్యులలో యిటు గావచ్చును. అప్పుడు సరిహద్దులకు మరింత కష్టముగను. పోనీ అన్ని వీధుండి మైదురముగ మెనకకు నెట్టవచ్చున్నచో గ్రామములకు కావలసిన సజ్జాకి భంగము నల్లును. వద్రాసురాధానిగ 21 వేల మైళ్ల అడవియున్నది. దీనింతను సరిచే ముట్టకు చాటుచున్నాను. గ్రామస్థులకు సర్వకాలమును లాభకరముగ నుండు సంతుల నాలోచింపవలయును. ప్రభుత్వము యెంతోనకు ఉపయోగము అని అంతవరకే ఆలోచింపరాదను. భావనలేతివారి నుంచి నాలోచింప ప్రభుత్వమువారి భూమైపుకు, అడవుల తొలగించడని ప్రభుత్వమువారి గర్వంధించుట శేషమున కివ్యాధులు చేయుట యగును. అట్లుగాక ప్రజాగణిధులు విప్పించుట జరుగవలయున్నచో యేదభిప్రాయమునను నుండదు.

భారతదేశములలో అడవులుండుట యెంతయు లాభదాయకము. అందువలన దేశసౌఖ్యమును, నీళ్లనైయియున్న బాగుననుండును. గ్రామస్థులకు అడవులుండుట కలసి లాభములను ఫారెస్టుపంచాయతులను నెలకొల్పి వానివ్వరా నెలవలయును.

ఈ మైదురముగాని అడవుల తొలగించుటను గూర్చి చిత్తూరుజిల్లాలో చూడవచ్చును. అట 825 చదరపుమైళ్ల రిజర్వునున్న 200 చదరపుమైళ్లకు తగ్గింపవలసియుండును. ఆ జిల్లాలోని 5 తాలూకాలలోను, మూడు తాలూకాలు యేమియు అడవులు లేకుండపోవును.

ప్రభుత్వ ప్రతిపత్తి

కాసరాభి. ౧౦గిరి పండిత తీర్మానము నె తనకు ఆనవసరమై యెట్లవచ్చునో తీర్మానించుటకు ముందు ప్రభుత్వమువారు విశేషమయముల గూర్చి ఫారెస్టు ప్రాడింగు కమిటీతో సంప్రదించెదరు. ఈలాపల ఫీచుకన్సల్టెంటుని విడిదియు పుచ్చు రింపబడెడిది.

చిత్తూరుజిల్లా V క్లాసు అడవులను తొలగించుట.

ఆ.ప్ర. 2-వ తేదీ నదగాను కాసరాభి. ౧౦గిరి జిల్లాలోని V క్లాసు అడవులన్నిటిని తొలగించి సాక్ష్యమైన వారలగ వాని అటవీ భాగకరమునుండి తొలగించవలెనని ఒక తీర్మానము సుపాదించెను. ఈ తీర్మానముపై అభిప్రాయమిచ్చుటకు ఫారెస్టు ఛీఫ్ కన్సల్టెంటుగారికి పంపబడెను. దానిపై వాటిభిప్రాయ మిచ్చిరి.

తీర్మానోపపాదకులుగాని దానిని బలపరచినవారుగాని చర్చగా ఈ విషయమును గూర్చి సంప్రదించెదము. ౫000 చర్చించి నటులలేదు. ఈలాగతి అడవులవై అటవీశాఖవారి పరిపాలనను తొలగించుటకు కష్టములు గలవు. ముఖ్యముగ కష్టము వీరి స్థానే పనిచేయుటకు గ్రామస్థుల సంఘ మొకటి గావలెను. అది ఏర్పడుట చాలకష్టము. ఫారెస్టు పంచాయతుల కీపరిపాలన మును విప్పించవచ్చునని బి. మునిస్వామి నాయకుగారు తీర్మానము పరచుచున్నారు. కాని యదిగల్గు విషయముగాదు. గ్రామస్థులు అటవీశాఖవారిచాలము వైది యేమియు నసం తృప్తి గల్గుచుండులేదు. ఈలాగి దాడుగాని దీర్ఘకాలిక కార్యక్రమ గాని బలవంత కెట్టి యొక పంచాయతి నేర్పరవలెను. ఇంతియ కాని గ్రామస్థుల తరువాత్యును గుర్తి పజాలరు. కాన ఫారెస్టు పంచాయతుల నేర్పరుచుట చాలకష్టము.

చిత్తూరుజిల్లా తీర్మానమును వెనుక బడియున్నది. అటవీ ప్రశ్న మెక్కువగ నలగును. అరక్షితముగ వైదియు అడవులు గలవు. మేకలయందలెన్నెనాగలవు. చిత్తూరుగ్రామస్థులు ఫారెస్టు కన్సల్టెంటు ఆవశ్యకత దెలియజాలదు. చిత్తూరు జిల్లాలో పంచాయతుల నేర్పరచినను అడవులను రక్షించుకొన జాలకున్నారు. అడవులలో మేకలు ఇష్టము వచ్చిటుల మేయుచుండును. స్వేచ్ఛగా కట్టెలు కొట్టుకొందురు. యాజమాన్య మె వ్యక్తికిని లేదు. ఈ జిల్లాలో కొంతకొంతముగా గావనియున్నది ప్రభుత్వమువారు పంచాయతుల నేర్పరచి గ్రామస్థులు స్వలాభములకై అడవు ను పరిపాలించుకొనువాధ్యులే ప్రాంత్యరామపునల యును. ఫారెస్టు కమిటీ వారిచ్చిన సలహాల వైది యేమియు నభివృద్ధి జరులేదు. ఇందుకు బాధ్యత ఫారెస్టు కమిటీవారివైదుగలదు. వారుకెప్పిన పరిపాలనావిధానము చిత్తూరులో అనుభవయోగ్యముగలేదు. ఇందలివాడములను తొలగించుటకు ప్రత్యేకముగ నొక సిబ్బంది ఏర్పాటు చేయవలెనని అప్పుడు అభివృద్ధి బాగుగ నుండును.

బి. మునిస్వామి నాయకుగారు అడవులపై సాధికారమును తొలగించుటయే గాక అడవులను తొలగించవలెనని గోరుచున్నారు. ఆ పప్పుడు ఫారెస్టు పంచాయతులు ఏమి చేయవలెనో తెలియకున్నది. అటవీ శాఖనలు తొలగించుట చుంచి సంస్కారమేగాని V వ క్లాసు తి రిజర్వును తొలగించుచో ఫారెస్టు పంచాయతీపద్ధతి యననన రనుగును. ఈకాణములకే ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును అంగీకరింపవలెనని సలహా నియమాను. అటవీ శాఖవారు తమయొక్క యధికారమును పరిమోచి కిచ్చిచేయుటకు ముందు ఆభాగమును భరించువారుండవలెను. గ్రామస్థులకు ఈశాఖవారు యెంతోనా సహాయము చేయవలసియున్నది. ఫారెస్టు కన్సల్టెంటుల లాభములను గ్రామస్థులు కొందరు దెలిసికొనవలరు. అట్టివి అనుభవములో సాక్ష్యముని దోచుకొను గ్రామములందరి యడవులను దొలగించి నాశము చేయుటకు వీలుండదు.

ప్రభుత్వ ప్రతిపత్తి

కాసరాభి. తీర్మానము ఆనవసరమై యెట్లవచ్చునో ఆనవసరమై యెట్లవచ్చునో ప్రభుత్వమువారు ఫారెస్టు ప్రాడింగు కమిటీవారితో సంప్రదించవలెననియున్నది. ఈలాపల ఫీచుకన్సల్టెంటుగారి విడిదియు ప్రయోజనపడును.

తెనుగు

సివిల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ ౫

కిమినల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్ 6

Chitale's Indian Digest 4 Vol. Rs. 35

Rust mji's Law of Limita ion

New (third-1921) Ed.

Pre. publication Price Rs. 22-8-0

బి.వి.యూ. డి.వి.

మెలాపూరు, మద్రాసు

- ప్రతికం ధు యెను చదువరిగ గ్రంథములు
- (1) అంగ్లే కు సామ్రాజ్య చరిత్ర గు — ప్రపంచములో సామ్రాజ్యమును ఆంగ్లే గున కెట్లు సంపాదించిరి? తెలుగు గ్రంథము యొ 1—2—0. (1907)
- (2) అంగ్లే ప్రాంత్యము :- ఈ సభము దక్షిణభాగ అధికారిగ సంకటము కాణముల తెలుగును విశ్వవ్యాప్త భివృద్ధి యకలకు పుష్కలము నాచియు గ్రంథము యొ 1-4-0 ఈ రంగుల గ్రంథము భీకరముగ కోసవారికి బొట్టు భివృద్ధి లంపెను. మెలమూరు గ్రంథకర్త యగు మూనిషిప్రూక్ వెంకటగిరియ్య, ఎం.ఎ. రిపోర్టర్లుగను, మహాగానానారి కాలేజి, విజయనగరం అని వాయవలెను.

శాసనాతిక్రమణము

(యంగుండియా)

ఒకడు స్వీయభక్తుల బుద్ధిభూతముగ సత్కర్మమిచి నపుడు, అది సేరమగును. ఏలననగా, అట్టిభక్తాతిక్రమణమునకు తనకుగాక, మరియొకరికి భంగములేరుటయగును. అట్లుచేయుటలన, తానే శాసనకర్తయగుటచే తీసి యేమియు జూడ నక్కరలేదు. ఏమైన కష్టములైన ననుభవించునక్కరలేదు. ఈ విషయము ఒకవ్యక్తికెంతో, సంఘమునకుగూడ సంతే ప్రస్తుత మిట్టి సేరమున ప్రభుత్వమువారు భారతదేశమునందు స్వీయ భక్తుల శాసనముల సత్కర్మమిచి జేయుచున్నారు. పీఠాధిపతి, క్రిమినలు ప్రాసీ జరుగోద్దు సెక్షనులు దుర్వినియోగ పరుల బహుచున్నవి. నిరాకరణ వాదులు తమవై యధికారులు ప్రయోగించిన అర్థముల వ్యయ మైవా, అన్యాయమైనవాయని ప్రక్షింపక జేయుచునే, ఘోషముగ శాసనములు జేయుచున్నారు. ఇట్టియన్యాయములు బులందమరలన, చిటగాంగులన, సింధుదేశ మంతటను జరుగుటను మనము జూచుచున్నాము. చెన్నరాజధానిలో జరిగిన ఘోరశాసనాతిక్రమణములు యెక్కడను గానినవి. యాకూలు హక్కునగాను తమవై మోపండిన సేరమున, తమను నిష్పండించుటయు, రాజధానిని వాదాగమనకు భిన్నముగ నున్న దని వ్యాయముగ తెలియ జేసెను. రీడింగ్ ప్రభువు నాగర్తమేల, తత్పూర్వవిచ్చిన తంతివార్తలనుగూడ నిరాకరణోద్యమము అహింసాబద్ధమై యుండవలెనకు నిష్పంధిభావముండదని తెలియజేసిన ఆత్మరములకుగూడ భిన్నము నన్నదని చెప్పకలయును. తంజావూరు ఉపన్యాసములో గొప్పగొప్ప ప్రతిఘటనల సభలో యాకూలు హక్కునగాను దౌర్జన్యప్రేమముగ నుపన్యాసించిని సేరము చెప్పెను మోపాలూరు. వారియపన్యాసములముగ తంజావూరుజిల్లాలో సేమియు అల్లగులైన జరిగియుండలేదు. జేతభక్తకై అయ్యురుగారి కేసులో వారు వ్రాసిన వ్యాసముగా సేమియు దౌర్జన్యప్రేమము లేదనియు అహింసనే బోధించుచుండెననియు, మేజిస్ట్రేట్లు గారే నుడిచిరి. 'హిందూ' పత్రికకు, భావభూతిమకు నొకలేఖన వ్రాసినదులకై కోయబుత్తూరు పీఠం రామస్వామి అయ్యగారు నిర్బంధింపబడిరి. ఆలేఖలో దౌర్జన్య మేమియును గానినవి. దాక్షరు నరదరాజులు, గోపాలకృష్ణయ్య గారుగూడ నిట్లే వారి యపన్యాసములకును వ్యాసములకును నిష్పంధింపబడిరి. వారు దౌర్జన్యమునకు ప్రేరేపణ జేయకుండుటయే గాక, ఆగ్రహ కాణములున్నను నిగ్రహము జూపాలని తెలిసియు నిష్పంధింపబడిరి. ఇట్టి నిష్పంధముల గావించి ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమును బుద్ధిభూతముగ దెచ్చివెట్టుచున్నారన్న ఆశ్చర్య మేమిగలదు? నేను వైకేసిన కేసులలో వారి యపన్యాసవ్యాసఫలితముగ నెక్కడను అల్లగులు జరిగి యుండలేదు. అందుచేతనే ప్రభుత్వమువారు స్వీయశాసనముల సత్కర్మమిచి సేరముగావించిరిని యనవలయును. ఇట్లన్యాయమును బొందిన వ్యక్తులు ప్రభుత్వమువారు జేసిన సేరమునుండి భక్తులు జడయుటెట్లు? ప్రభుత్వమువారు నీచమగు స్వీయలాభములకై భక్తి విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటకు వారివై చ్యవేసికొనుటకు భక్తి మూర్తి మేమియును లేదు. కాన ప్రభుత్వమువారిట్లు అభక్తి పద్ధతిని శాసనాతిక్రమణముగా వించునపుడు, ప్రభుత్వమును గాని శాసనములను గాని నిర్మించుటలో సభికారము లేని వారలు, వివిధ శాసనాతిక్రమణము గావించుటయే సద్భక్తులు, ప్రతిక్షయనరకును. ముందుక ప్రతిక్షయ అయ్యుండుటో దిగుబడదు. కాని ఇవి లు శాసనాతిక్రమణము నివోజితమగు, వందిభలమనీగల సంపూర్ణసత్కర్మయగను. ఆత్మోగ్రహ శిక్షణములతో ముదు వ్యాయవిరుద్ధమగు ఉత్తరపులకు లొంగి శాసనాతిక్రమణమును స్పృశించితిమి. తన్మూలముగ ప్రభుత్వము వారి దుష్ప్రకృతి కన్నులట్టిట్లుగును. మనముటలు బుద్ధిభూతముగ విధేయత జూపుచునే మనము వివిధ శాసనాతిక్రమణమునకు సంధింపమైతిమి.

ఇప్పటికిని శాసనాతిక్రమణము కొలది ప్రజేతముగానే సాగించుచుండిన మంచిది. నాగరకప్రపంచములో ప్రజావిరుద్ధముగు, ప్రభుత్వమున్ను శాసనాతిక్రమణము వ్యాధివలె అసాధారణమైతిని తెలియజేయును. కాబట్టి ప్రభుత్వశాసనముకు పౌరులు విధేయులై యుండుటగా శిక్షబొందిన పిమ్మటనే, కొన్ని కొన్ని సమయములలో, అహింసాపూర్వముగ, ఆశాసనములను ధిక్కరింపవచ్చును. నిజమిత కాలములో ఫలమును బొందవలయు సేని, ఒక చిన్ని ప్రజేతములో శాసనాతిక్రమణము

భూముగ జరుగుచుండ, యితరప్రజేతములలో, శాసనములకు బద్ధులై యుండవలయును. అందువలన జేతము శాసనాతిక్రమణమున సేమిగా దెలిసికొని, అంగులకు బద్ధులై యుండుటకు గూడ తక్కిని యుండుటను పరిక్షించుటయగును. అనజ్ఞ లేనిదే భారతదేశములో యెచ్చటనైన శాసనాతిక్రమణమునకు గడంగిలేని ఉద్యమమునకు భంగము గల్గుటయేగాక శాసనాతిక్రమణముని నసేమిగా దెలియదని వ్యక్తమగును.

ప్రభుత్వమువారు తమనిట్లు ధిక్కారము గావించుటను జూచి స్వాధికారమును నిల్పుకొనుటకై దానినణచివేయ జరిగిన పద్ధతులకు గడంగవచ్చును. ఆగ్రహమును నిల్పుకొనవలయునను సద్భక్తులతో అణచివేయుటకు దగిన నిష్పంధిభావములనే యాలోచించెదరు. అందు అపజయము గాంచినచో ప్రభుత్వము అవ్యక్తమై తీరును. అనగా దేశములోని ప్రజలకు లొంగవలెన లొంగును. లేనా అంతరింపవలెన అంతరించును. ఆగ్రహకాణములవలన నెచ్చటనైన అల్లగులు జరుగు సేమాయని భయముచూత్రము కలదు. ముందు క త న పద్ధతుల నవలంబించునట్లు జేసితిమి వచ్చిపిరప ఆగ్రహవేళలగుట అహింసా పత్ర విరుద్ధము మాట యెట్లున్నను, అమానుషమును తప్పదుగు. నేను నిష్పంధింపబడవచ్చును. ఈ శాంతి సంకల్పములో పాగ్లావారు నిష్పంధింపబడవచ్చును. పలుబాధల పాగ్లావచ్చును. మిగిలియున్న భారతదేశము మనదేవులు గోల్పోగూడదు. కాలము వచ్చినపుడు వారు శాసనాతిక్రమణము గావించి, నిష్పంధములకు, బాధలకు పాగ్లావచ్చును. మనలో సమానులకు త్యాగము గావించవలయును. అప్పుడే దైవస్పృహ కలుగును. కాన యిప్పుడు దేశము మహాసంకల్పముగా జరుగుట ముందు నేను చెప్పిన దేవునగా, ప్రతినిరాకరణవాది యను ధీమాత్రికములలో దెచ్చిటుల శాసనాతిక్రమణమునకు నలయువరకుల నన్నింటిని సాధకము గావించి, శాసనాతిక్రమణమునకు సిద్ధము గావలయు ననియే. ఇంతియ గాక అంతటను దౌర్జన్యకూడవచ్చును నుండుటలు జూపవలయును. మాకు మేము అహింసాప్రతాపస్తోత్రమై యున్నా మనుకొనిన జాలగు. నిరాకరణోద్యమము భాగత దేశ మంతటను స్వస్థోముఖముగ వ్యాపించిన దని మనము గన్పడవలయును. ప్రజాసామాన్యము దౌర్జన్యమునకు గడంగుండ వాడవై మంచి పుంకుబడి సంపాదించుకొని చుని గూడ గన్పడవలయును. అట్టి గన్పడు సాధకము గాక!

మో|| క|| గాంధీ

స్వచ్ఛయము.

మో|| క|| గాంధీ

జనశాంతికి స్వరాజ్యము రాకున్నచో నేను ఖైదుకు వెళ్లకుండ నుండినే ఆత్మశుద్ధి గావించుకొనవలసిని విశేషము నాకు కడుదైవము వ్రాసిరి. భావ సంపూర్ణముగాని రసాభాసముగాని యిప్పుడు, తత్పూర్వకమున, భావ సరిపోయి. నేను 'సవలేన' పత్రికలో విశేషముగానే వ్రాసితి ననుకొంటిని. కాని దాని భావంతరీకరణమునకు చాలగూడ విపరీత్యాముల కల్పించిని నేను కలచెను. భావంతరీకరణమున కెట్టి తిప్పణిలో అలయ్యాయునునూడ నవ్వెతియే సంభవించెను.

ఇట్టి యశోహలకు గొప్పకారణము నేను సిద్ధునని తలంచుటయే. నాకు భావగోతరము కల యభిమానము దెలిసి న స్నేహితులు కొన్ని యానుకూలములకు స్తోమలును ప్రత్యము జేసి, నేను ఆత్మశుద్ధిగావించుకొనెనని చెప్పట, తత్పూర్ణముల కట్లు విరుద్ధమునూనో తెలియజేరి. నానవోత్పత్తి గనుగొని పీడనమును, నేను సత్యాగ్రహమునకు మాత్రమే యనుసంగించిని విస్మరించుచున్నాను. నేను దానికి మార్గమును గనుగొంటిని చెప్పెను. దానికి కనుగొనుటకై యాన తమ ప్రయత్నముచేయుచున్నానని నాడ చెప్పెను. అయితే నేమియు దానికి కనుగొనలేను. మార్గమును సంపూర్ణముగ గనుగొనుట యనగా ఆత్మశుద్ధి త్యాగము, శాంతిభావమును దెలిసికొనుట. అనగా అప్పుడే సిద్ధిపొంది సిద్ధునకు నాలోపము సేవో నాకు బాగు దెలియును. అందుచేతనే నా కిహింసాగ్రహము ల్లింగి. మానవుడు తలలోపలను దానకునుగొనుట చాలనగడై తిమగును.

నేనే సిద్ధునైచో నిప్పుటివలె నాలోకనాల కష్టములకై నగన నక్కరలేదు. అప్పుడు ఆకష్టము లేవో కనుగొని తిన్ని వారణాధానమును, దెచ్చి వాయుదు గల నిరుపమాన శత్రు

భూమిమిచి దాని నవలంబించుటకు బలవంతమైట్లువాడను. నేను అద్వైతములో గుండవలె నన్నవ్వముగ జూచుచుండుటచేతనే నే మృత్తిక బహుకష్టముతో నితరులను నమ్మింప గల్గియున్నాను. అప్పుడుగూడ జయమే చేకూరుటలేదు. అట్టిసిరిలో, భగవద్స్పృహ తోనిమాపుల కష్టము లెట్లు తొలగిపోవునో దెలిసి, అందును అధిపంజరమృత్యులై యున్నానని తెలిసి అట్టి సోదరేని లక్షల కొలది భారతీయుల కష్టములకై వగచి వారితో కష్టముల ననుభవించుచుచో మానవాగ్రహముగానా? ఆకష్టము తగునకలొ నున్నదను ఆశ వాస్తవమును నిల్పుచున్నది. ఈకష్టముఖము తోలిష్టములు ఇవియన్నియును దెలిసి అపవోధారకమును చక్ర సంజేతమును హృద్గోచరము గావించి ఇంతయు జేసి అందనకును శ్రేణానందమే జేసితినిగా, హృదయ విచ్ఛేదముగావించలేదను కొనడ; సంవత్సరానికిమును గూడ ప్రజలు ఇప్పుటి వలెనే, కాంతమున చక్రసేవిత్రముచే స్వరాజ్యమసంభవమని యనమానముతోనే యుండు రనుకొనుడు. యాపండ్రిండుమా సములనుండియు ల్లింగ యాచేము, పట్టికేగాని, శాస్త్రాత్మకము లో నితరవిశ్వాసము లేదే యనుకొనుడు; యాశాంతిసంజేతము యిగ్గి యువాల హృదంతగానముల జొరలేదనుకొనుడు; నే నన్ను నారతత్వ క్రిగూర్చి సంజేతించి యా యానాలోకనము లో నాయకత్వమునసించుటకు పరికరాని కనుగొననా! సత్యమగుడ నగు నే నేమి చేయవలయును? ఆ స్వత్పృష్టికర్తయెటుట విషమమైనై, యా పరిమాణి: దేవమును దీసికొని, దేశసేవచేయుటకై ఉపయోక్తముగ జేయుచునీ నకుగవలదా?

స్వరాజ్యమనగా ప్రభుత్వమువారి, ప్రజలధికారము ల్లియుండుటయే. కాని అది ఆకాశమువూత్రమే యగును. నే నిన్నాళ్ల నుండియు కొరుచున్నది తత్పూర్వసాయముల నంగీకరించి ప్రజలహృదయము మూర్ఖులైందలయు ననియే. హిందువులు, అప్పుత్యతాదోమమును విడ గాడుటగాని, హిందూమతాన్ని దీయులు విరోధ భావముల బాపుచిని జాతీయతనమునకు ప్రాణస్నేహమును కురుచుకొనుటకు గాని, అందును భారతదేశము అగ్నిముగ బాగుపడుటకు చక్రమును దిప్పటకు గాని భారత దేశ స్వాతంత్ర్యము, అహింసా సాధన మాలముననే గాలదని విశ్వసించుటకు గాని యెన్నియో తరములు పట్టు. ఈ శాస్త్రాత్మకమునకు దేశము ఆగ్రహత్రయ మైయున్నది బద్ధులై యుండుటచేతనే స్వరాజ్యోద్ధిగను. అప్పుడు అది కారములో మూర్ఖులై నాటిలే చెట్టుపుట్టి టుల దానంతట నదియే జరుగును.

కాన నేను పూనాలో నా స్నేహితులతో ముట్ట సామెతకు చెప్పిరియు, పిదప నితరులకు గూడ దెల్పినదియు, నాలోపములను దెల్పుటయే యనియు, ఇప్పుడు నేను నాకుకు డనుకొనుచున్న యుద్యమమునకు నేను తగిన భావమును అంగీకరించుచు యనియు, పాతకులు గ్రహించుకు గాక. నేను నిరుత్సాహకరమున పద్ధతి నేమియు జెప్పియుండ లేదు. ఇప్పటికిని యా వ్యాసము, వాయునప్పటికి గూడ స్వరాజ్యము యా సంవత్సరములోనే రాగలదని నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదు. అప్పుడే, ఉద్యమమును నకపకాలని అప్రైయము ల్లిగేని, అంగులకు యేమాత్రమైన తగుదునని తలంపరావదని, అనుభవమువై నాధారపడియుండు వాడ నగుటచే చెప్పి యుంటిని. సంకల్ప మేమియు లేకుండ కష్టపడు సిద్ధిగాము యెట్టి దనగా, తప్పేవో కనుగొనిన పిదప సత్యాగ్రహము జేయటమిటిదియు, నాకుకుడుగ నుండుటకు తగినది దెలిసిన పిదప అందుల జేమియు నకపకండు నాయకత్వమును వదలుకొనుటమిటిదియు నగును. నేను శాశ్వతములో గలసిపోయి, ఆ స్పృహ కర్మకు కుచ్చుకొని చేతిగా మకనున్నవై, నాలోనిని నాలోను అడ్డముగాకుండ, నేను జేయు నేవ శాశ్వతమైనది కావలయునయే నా శక్తి గని దెచ్చియుంటిని.

మద్రాసు కార్పొరేషన్

ప్రకటనము

నవంబరు 22 వ నేటి ముగవారం సాయం 1 గను 8 గంటలు మొదలు 24 వ నేటి గురువారం ఉదయం 8 గంటలవరకును, కీల్పాకు వాటరు నాగార్జున భాయిలరు రివియరు అవసరముగ కావలసిన యిండు చే, కట్ట, మంట, వలె చేపులు నిర్మి జేయబడును.

వ్రాసు కార్పొరేషన్ } మహమ్మదు బజుబ్లా, రియలము } 22-1-22, } కమిషనరు.

వృత్తాంత లేఖలు

కాకినాడ వార్తలు

(స్వకీయ లేఖరి)

నవంబరు 19:— పెద్దాపురం రామదండు అనే కాంతి వైద్యుడు ప్రాచీనపు తల్పిమగా ఈ 19వ తేదీ 12 గంటల వైపు మీద కాకినాడ వచ్చెను. ఆ వైద్యునిలో నొకభాగము సుమారు 600 స్వచ్ఛందదేశభాగిములు గలది వచ్చెను. పెద్దాపురం వైద్యులగు నిర్యాస సుబ్బాగారు కోటచర్తి కథుపతిగార్లచేత నడి పిండబడిన. మిగుల అభ్యర్థనముగ నుండెను. భువనవైద్యుల గ్రూపులై నుంచుచురంగుల గోపతి చౌక్కి, తలపాపల భరించినవారై స్వజాతీయసౌమ్యమును వెలుగొందించుచు పురపీఠుల వైద్యుల సాయంత్ర మైదుంటలకును నుంచి కట్టుడిట్టుగా మార్చుచునేరి. ఈ వైద్య పోలీసు మిలిటరీ వైద్యులు ప్రజలయందు ప్రభుత్వ మన్న జంతువులు సారేను చేసివచ్చికి వారిని చూచువారు లేకపోయిరి. నేడు పోలీసు, స్వరాజ్య కాంక్షలు జాత్యభిమానులు అనుకట్టుగా తండ్రిపరంధులుగ వచ్చి కాంతి వైద్యునిను ఆశ్రయించి లోక కాంతి మహోత్సవముగ బరిణమింప జేసిరి. చారకులు సమర్పించిరి. శ్రీ కడిమిచర్ల శోభవాద్రిగారి యింటికి జగన్నాథపురములో కాంతి వైద్యులకు పానశమిచ్చి ఆహ్రించిరి.

తెంగుపూరు వార్తలు

నవంబరు 14:— మైసూరుజిల్లా క్వార్టర్స్ కమిటీవారు తెంగు పూరు కంటోన్మెంటులో సుబ్బున కెట్టిగారి సత్రము హాలులో 10-11-21 సం॥ బహిరంగసభ నొకదాని నేర్పాటు చేసిరి. నేలముట్టల నుంచురావుగారు సభాధ్యక్షులుగ వహించిరి. అచ్చు దుము రా రా శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారి రాంధ్రభాష యందు సహాయనిరాకరణలెత్తమునగూర్చి మిక్కిలి గంభీరముగా మూడుగంటలకాల మువ్వసించిరి. 12-11-21 తేదీని తెంగుపూరు తలపయ్యూరియను పక్షమున సిటీలోని అంజనేయ దేవస్థాన ఆవరణమునందు శ్రీయత రామమూర్తిగారు కార్మికోద్యమ విషయమున రెండుగంటలకాల మువ్వసించిరి అండ్లయేతర భావలకుంజరి యుపవ్యాసముల కలవాటుపడని తెంగుపూరు పోరు అహి శ్రీమాన్ రామమూర్తిగారి చేతభాషోపన్యాసములు మిక్కిలి యుత్సాహమున నగులుటచేత మైసూరుజిల్లా క్వార్టర్స్ కమిటీవారి యాదరణక్రింద మింటోపార్స్విట్ సమీపమునందలి బహిరంగస్థలమున 13-11-21 తేదీని గానాల రామమూర్తిగారు స్వభక్తమును గూర్చి యువస్వసి చింతన దైవజేల పుష్కల లగు దొరిచిరి. భార్యునివాసులు ముచ్చేపకరు కృష్ణారావుగారు సభాధ్యక్షమును వహించి చేకబంధు రామమూర్తిగారి యద్భుత వాగ్ధ్వని ప్రశంసించిరి. రామమూర్తిగారు సుమారు మూడుగంటల కాల మువ్వసించిన తరువాత విదేశేనస్త్రిములు వహనము జేయబడిన.

తిరుపతి వార్తలు

నవంబరు 19:— తిరుపతిలో 17-11-21 తేదీన పూర్తి హారతాళము గావింపబడినది. అంగళ్లన్నీయును దినమంతయు మూసివేయబడి యుండెను. పాతకాలబొలురు సుమారు రెండు వందలు పాతకాలలకు వెళ్లేదు. ఉదయము సాయంకాలము భజనలతోడి నూరేంపు కావింపబడినది. కాని, పోలీసువారిగారు గోడలలో నంటింపబడియుండిన పెద్దప్రశ్నములను చించివేసిరి. వెనుకనే, అచ్చటచ్చట చుక్కల వెనకప్రశ్నలు లంటింపబడినవి. పోలీసువారేయును చేయలేక 144 సెక్షన్సువనకే వెళ్లిరి. ఉరిలో ఇవరకు యువరాజుగారి బహిష్కరింపును అనుష్ఠించు కంటకూడదనియు, పూర్వము అంటించియుండిన వాటిని తీసివేయవలయుననియు దండోరావేయించిరి. ఎవరను వాటిని తీయక పోయినందున, పోలీసువారి వాటిని తీసివేసిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీమాన్. టి. కే. నరసింహాచార్యులు, కృషేణి కంటిచియ్య, యువరాజు బహిష్కరించును గురించియు నువ్వసించిరి. చిత్తూరులో 16-11-21 తేదీన శ్రీమాన్ శివశంకరయనం గారిచే నొక 144 సెక్షన్లంద పుత్తెరువును, 17 వ తేదీన 11 నుంచి 144 వ సెక్షన్లంద సభనుంపుకొన గూడదనియు పుత్తెరువుల జిల్లా కలెక్టర్ గారు హరికేసిరి. కాని వారు చిత్తూరు మునిసిపల్ సరిహద్దులతో సభనుంచగూడదనియు త్రురువుచేసిరి. కన్వేన్షన్ కేరం సాయయ్యగారి వారును శ్రీ చూడో సీ. రోడ్డిపాలాచార్యులవారును, ప్రతిబయట సభను చూకొనిరి. తిరుపతిలోను, చిత్తూరులోను హారతాళములు పూర్తిగనే యుండెను. పోలీసువారి ప్రయత్నము లేనియు సాగలేదు. (ఒకవిలేఖరుడు).

పొన్నూరు వార్తలు

నవంబరు 20:— మౌగ్రామ మిషన్ బాలికాపాఠశాలకు గుంటూరు రెంజి యునైట్డ్ కుగారు వచ్చిరి. ఆమె పాత కాలను బరిక్షించి బంగారాకు తన భర్త డబ్బు, బ్రయంటు దొర గారితో వెళ్లుచుండెను. ఆదాతిన కొందరు విద్యార్థులు చట్టుపట్ల నున్న తమ గామములకు వెళ్లుచుండిరి. బంగారా సమీపమున, హారాత్తుగా దొరగారు యాపిల్లల సమీపమునకు వచ్చి మీరు బజారులో గాంధీచువతున్నకు జే అని యింకా బంగారాకు కూడ వస్తావున్నారా అని వేతిలోనున్న బెల్లముతో కొట్టి నారు. బజారులో అన్నది మేముగాదు. మౌగ్రామములకు వెళ్లు చున్నామే గాని మీ బంగారాకు రావడంలేదు. అని చెప్పగా కొట్టుట మానెను.

హర్తాలు

యువరాజుగారు బాంబాయి లో దిగిన కోజున మౌగ్రామములో కొట్టన్నీయు మూసివారు. సాయంత్రము పెద్ద మీటింగు చేసినారు. యువరాజురాక బహిష్కార తీర్మానము అందరిచేత ఆమోదింపబడినది.

గ్రంథాలయము

శ్రీరామసుబ్బయ్యగారిగ్రంథాలయము పునరుద్ధారణ కావింపబడి చక్కగా నడుపబడుచున్నది. (ఒకవిలేఖరునిది)

జగ్గయ్యపేట వార్తలు

18 నవంబరు:— 6-11-21 తేదీ బుధవారము నాడు జగ్గయ్యపేట గ్రామమును అన్ని దేవుండల తేప్పయున్నవము జయప్రథముగ జరిగెను.

తలకామునంద మహాత్ముడు తేప్పకొట్టుటకు పోయిన పురు ఒకసభ జరిగెను. సభకు ఎక్కువమంది శ్రీలువచ్చి యుండిరి. అందు బాగుండ రాజయ్యగారు, ఈశ్వరప్రద జగన్నాథరావుగారు, శ్రీరాం అప్పన్నగారు మొరికెట్టి బసవయ్యగారు గంటల పీతాంబరావుగారు రుపవ్వసించిరి. రాత్రి 7 గంటలకు సభ ముగిసెను. 7 గంటల తిరిగి గాంధీచువతుని యుత్సవము భజనలలో గ్రామములోనికి బయలుదేరెను. ఇంటింటికడ హారతులతోను, విదేశేనస్త్రివహనముతోను యుత్సవము రాత్రి 11 గంటలకు ముగిసెను.

02-09-20 తేదీ మౌగ్రామమును హారతాళము జరిగెను. మౌగ్రామమున్ను శ్రీ కృష్ణ హైస్కూల్ విద్యార్థులు ఘోషాను నలుబదిమందితప్ప మిగిలినవారు బహిష్కరించి సాయంత్రముపూట నల్లజుడాలతోను, భజనలతోను, జయ ప్రథముగ జరిగిన హారతాళమునందు పాల్గొనిరి.

సాయంత్రము 6 గం. సభ మొదలుపెట్టిరి. సభకు మ-రా-శ్రీ, ముదుంబు కంగరాచార్యులుగారు అధ్యక్షుల వహించిరి. సభలో శ్రీరాం అప్పన్నగారు, చారుగుండ రాజయ్యగారు యాశ్వరప్రద జగన్నాథరావుగారు, మొరికెట్టి బసవయ్యగారు, శోరుమూరి రాజగోపాలంగారు రుపవ్వసించిరి.

అమరవాది మహాదేవయ్య అను ఖజ్జివాడు 18 సం॥ ప్రాయము గలవాడు, విద్యార్థి ప్రస్తుతపు విద్యావిధానమును తీవ్రముగ ఖండించుచు నువ్వసించెను. చివరకు అధ్యక్షుని యుపవ్యాసములోను, విదేశేనస్త్రివహనములోను సభ రాత్రి 10 గం. లకు ముగిసెను. (ఒకవిలేఖరునిది)

వంగోలు వార్తలు

నవంబరు 18:— ఈ నెల 07 వ తారీఖునండి, మౌగ్రామములో ఘోషాను 07 వ మంది స్త్రీదరుగమస్తాను ప్రస్తుత పరిస్థితులను గురించి చేతనేవనయటకుగాను వారిమొక్క ప్రదవిని వదులకొనిరి. వారు చాలించిడిమొదలు, గ్రామములో స్వరాజ్యోద్యమమునకు నూతనవికాసము కలిగినదని చెప్పటకు సందేహములేదు. స్త్రీదరుగమస్తా లందరూ యీ గ్రామములో పంచాయతీలోను, నొకదాని స్థాపించుటకుగాను, ఉత్సాహముతో ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఆగోజుననే నెల్లూరు సాయకులగు, ఒంగంటి వేంకటసుబ్బయ్యగారి, ఉపవ్యాసము వలన ఉద్యమమునకు మరింత బలము కలిగినది.

తిరిగి 16 వ తేదీ రాత్రి మౌగ్రామములోని వర్తకుల ప్రోత్సాహమువలన తుండ్రి రామమూర్తి గాంధీ మహాత్ముని హారతాళ కాలక్షేపము 17 వ తారీఖున, అంధరాష్ట్ర బాలీయ సంఘ తీర్మానము ప్రకారము, పూర్తిగా హారతాళ మాచరింప బడినది. ఉదయం 7 ఘంటలకు, బాలీయవిద్యాలయమువద్దబయలుదేరి ఖద్దరు, ఉరేగింపు జరిగెను. సాయంత్రం 5 ఘంటలకు, బహిరంగసభ జరిగెను. అందు మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యంగారు, కాస నిల్లంపునము గురించియు, ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గురించియు గంభీరముగా ఉపవ్వసించిరి. (ఒకవిలేఖరుడు).

తాళ్లపూడి వార్తలు

19 నవంబరు:— ఈ మధ్యను సుమారు 00 దినముల నుండి మౌగ్రామమున పెద్దాపురం తాలూకా ప్రచారకు లగు శ్రీకంఠంపాటి సోమయాజులుగారు స్వదేశవస్త్రధారణ మధ్య పాన నిరసన మొదలగు విషయములను గూర్చి సాధారణముగా దినదినమును నువ్వసించి ప్రజలలో చాల ప్రబోధము కలుగ జేయుచున్నారు.

కరాచీ తీర్మానము

0-0-20 తేదీని కూడిన సామాన్యసభలో కరాచీ తీర్మానము లేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడినది.

కలుదు కాణము.

మౌగ్రామస్థలంద రీ మధ్యను కలుదు కాణమువద్ద గస్తీ తిరిగి రెండు మూడు కోజులు కలు ఖర్చు కాకుండ చేయగా కలుదు కాణదారు, సాల్పు, పోలీసు, అక్సెస్సు తీసుకువచ్చి కొంచెము గడబిడ చేయించెను. మౌగ్రామ సమీపమున నున్న వేగేశ్వరపురం గ్రామములో మార్గవధ్యమున కలుకావడిని అపి అమ్మచుండగా మౌగ్రామ నాయకు లగు ఏలూరుపాటి రాయభద్రవయసులుగారు దుకారణమువద్ద నమృత నీవు ఏల మధ్యను అపి అమ్మచున్నావని అడిగిందులకు గాను సాల్పుబం బ్రోతు చెయ్యిట్టుకు లాగుకొని వెల్లి మిక్కిలి తూలవాడగా ఆయన మిక్కిలి కాంతముతో అరిచిని పంపివేసెను. లేకున్న ఆ సమయమున చాల అల్లరి జరిగియుండెడిది. తరువాత సాల్పు వారు, పోలీసువారు కలిసి ఆలోచించి ఆయనను నిష్క్రందించుట కేయియు నుపాయముతోచక అక్రమముగా కలుకావడిని అపి నని ఐ. పి. సి. 300 సెక్షను ప్రకారము కేసుపెట్టిరిని తెలియు చున్నది.

యువరాజుగారు బహిష్కారము.

ప్రస్తుతస్థితియందు హిందూదేశమునకు శ్రీ యువరాజు గారిరాకకు లేమ అస్సతీని తెలుపుచున్న 02-09-20 తేదీని గ్రామములోని కొట్టన్నీయు మూసి హారతాళము జరుప బడినది. మహాజనసభలో సిక్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

“ప్రస్తుతవిషయమావస్థయందు పలుకుబడిని హెచ్చించు కొన గోరి ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారిచే తెప్పింపబడుచున్న యువరాజుగారి రాకను విచ్చికహారతాళములు సల్పుట అంగళ్లను మూసివేయుట మూలకముగ బహిష్కరించుచు తమవిచారమును వెల్లడించు చున్నాడు.

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

గోకవరపు వీరన్నగారి కుమార్తె వివాహసందర్భమున పెండ్లిమీమారుని తండ్రి గ్రంధి తాతయ్యగారు గూగి లు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి కట్టుము నొసంగిరి. (ఒకవిలేఖరి)

పెద్దాపుర వార్తలు

యువరాజుగారు బహిష్కారము.

నవంబరు 18:— మౌగ్రామ లందరును 17-11-21వ తేదీ యుదయమున కద్దరువస్త్రములధరించి నగరసంక్రమము గావించిరి. బాలీయవిద్యాలయవిద్యార్థులెల్లరును కద్దరు వస్త్రములతోడను, బాలీయపతాకములతోడను ఉత్సవము నలంకరించిరి. దేవాలయములలో సర్వస్వస్వరాజ్య ప్రాప్తికై పూజలు నలుప బడినది. నాడు మున్నెన్నడును జరిగియుండనంత సంక్రాముగ హారతాళము గావింపబడినది. సాయంకాలము శ్రీయత కేశ వరపు కామరాజుపంతులుగారి యద్భుతతీక్రింద గొప్పసభ సమావేశమై యువరాజుగారును బహిష్కరింపుచు తీర్మానించిరి. రాయదండు.

శ్రీయత నిర్యాస సుబ్బాగారు ప్రోత్సాహమువలన నీయూర నొకరామదండు నెలకొల్పబడినది. వందలకొలదిజను లుత్సాహముతో నందుకేరుచున్నారు. 19-11-21 తేదీ శనివార మిరావడండు కాకినాడ సందర్శింపబోవుచున్నది.

యస్. వేటమొదలియారిగారి మరణవార్త.

చిరకాలమునుండి న్యాయవాదిగా నుండిన, భక్తాగ్రేస రులను, వేదాంతపీఠమును ప్రస్తుతము గోదావరిజిల్లా సహ కార సంఘ కార్యదర్శులును తాలూకాజోడ్డు వెసిడెంటులును అయిన శ్రీ వేటమొదలియారుగారు 17-11-21 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలకు స్వర్గస్థులైన తెలియజేయుట కంతయు చింతిలు చున్నాము. వారియాత్మకు సర్వశ్రద్ధకు కాంతిహిసంగుగా! (ఒకవిలేఖరి)

తగరంపూడి గ్రామములో ఈ నెల 10 వ తేదీన, కాత్యాయ నీ పుషకభాండాగార మను పేరిట నొక గ్రంథాలయ మేర్పరచడమైనది.

నూజిగువాల్సలు

నవంబరు 20:— మాగ్రామములో కల్లుదుకాణములు పెట్టినారు. కొండలు యవకులు దుకాణములవద్ద కావలికాయుచు దుకాణదార్లకు నష్టము కలుగజేయుచున్నారు. మొన్నటికొకటి (18-11-21) ఒకదుకాణముదగ్గర శ్రీయ్యత వల్లారి రామారావుగారిని ఆదుకాణదారుడు కొట్టి తెక్కలు విరిచి కట్టినాడు. ఎన్నిదుర్భాష లాడినను రామారావుగారు మాటలాడలేదు. పిదప పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొనిపోయి అక్కడ ఉంచబడిన. పర్యవసానము తెలియదుగాని ఆయనను విడుదల జేసిరి.

మాడుమానులకింద మాగ్రామమునుండి పదకొండగురు ఖయీదీలను శ్రీకృష్ణజన్మస్థానమునకు, బంపుకొండమి. వారిలో కొకరు శ్రీయ్యత కంటేటి రామశాస్త్రిగారు విడుదలయి నిన్నటిదినున ఇక్కడకు విచ్చేసిరి. పుష్పమాలాలక్ష్మకులనుచేసి నేటియదయము ఉరేగించితిమి. డిసెంబరు 19 వ తేదీకి వటి ఎనకుండుగురు రాగలరు— (ఒకవిలేఖరుండి)

నిడదవోలువాల్సలు

నవంబరు 18:—నిన్నటిదినున నీగ్రామముం దెల్లయెడల హరితాశము జరుపబడినది. ఉదయమున గ్రామమునందలి మహమ్మదీయులును బ్రాహ్మణులును వైశ్యులును, బ్రాహ్మణే తరులును, పంచములును, క్రైస్తవులును ఖద్దరువస్త్రధారయై నల్ల పతాకముతో నగరసంకీర్తనము గావించిరి. సాయంకాలము గం 4-30 నిమిషములకు ప్యాట్టోరీ ప్రాంగణమున నీగ్రామము వారును చుట్టుపట్ల గ్రామములవారును చేరి సభచేసిరి. ఆసభ యందు నిడదవోలు స్వరాజ్యసభాకార్యదర్శియగు నిడదవోలు వేంకటరావుగారు యవరాజాగమనమునుగూర్చి (వాసి, ప్రచురింపబడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర) ప్రచురణసంఘమువాకి ప్రకటనపుత్రును జదివి, భారతరాజ్ కి స్వరాజ్యావశ్యకతను గూర్చియు, స్వరాజ్యసంపాదనాసాధనములగు కాటము, స్వదేశవస్త్రధారణము, కులకట్టుబాట్లు, మద్యపానవిహిస్తానము, పంచాయతీ న్యాయస్థానస్థాపనము మున్నగు విషయములనుగూర్చి యుపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట తాడిపాటి కుటుంబశాస్త్రీగారు స్వదేశవస్త్రనిర్మాణము, ధారణము, కులకట్టుబాట్లు, రాటము మున్నగు వివిధవిషయములను గూర్చియు యుపన్యసించిరి. తరువాత “పండితమాలతరం” “గాంధీమహాత్మాకు జై” అల్లాహాకబ్బా అను జయజయధ్వనములతో సభ ముగిసెను.

మతాసభలు

కొలదికోజులనుండి నిడదవోలు ఫిర్కాలోని కొన్ని కొన్ని గ్రామములు మతాలుగా నేర్పాటుచేయబడుచున్నవి. శింగవరము గ్రామమునందలి కార్యోత్సాహపరులగు క్షీత్రయ ప్రముఖులును, పురవాసులును గలనీ మతాసభ వాహ్యముచేసి యున్నారు. ఈ సభయందే వారు పంచాయతీన్యాయస్థానమును స్థాపించుకొనుటకు తెలియుచున్నది. గ్రామములోని వారందరును ఖద్దరువస్త్రములను ధరించుచున్నారు. పంచముల మున్నగువారిలో వ్రాగుడును బహిష్కరించుచు కులకట్టుబాట్లు నేర్పాటుచేయుచున్నారు. వీరిసత్ప్రయత్నము లెంతయు బ్రశంసనీయుములు.

నిడదవోలు గ్రామమున కొకమైలుదూరమునన్న పురుషోత్తంపల్లి గ్రామమువారు గూడ యాగ్రామమునకు చుట్టుపట్ల గ్రామములను జేర్చి యొక మతాసభ నేర్పాటుచేయు తెంతయు బ్రశంసార్హముగనున్నది. ఈ మతాసభగూడ కొలది దినములలోపలనే సమావేశము కావడును. ఈ గ్రామమునందలి కష్టప్రముఖులును, నితర పెద్దయనుభూతు సత్కృత్యాహములతో ప్రఖ్యాతాధనకై కృషిచేయుచున్నారు. ఇక్కడగూడ బంచాయతీన్యాయస్థానము స్థాపించుచున్నది. గ్రామములో నమ్మకమును సంఘభావ మేర్పడినది. గ్రామవాసులెల్లరును ఖద్దరు వస్త్రములను ధరించుచున్నారు. (ఒక విలేఖరుండి)

శ్రీరంగపట్నం మధ్యకృష్ణ నాయుడుగారి మరణము:— పిరు, నుదరాసుపాస్త్రవ్యులు. 3 సం॥నుండి. (గుంటూరులో) డిప్యూటీ పోస్టుమాస్టరుపదవిలో నుండిరి. ఈ సం॥ రాంతేనున, పెనమన్ పొంది, జన్మభూమి కేగవలయునని కుతూహలముతో నుండగా ఈనెల, 18-11-21 ఆదివారం, రాత్రి 9 గంటలకు భోజనముచేసి, పండుగటకై, బసనుండి, పోస్టుఆఫీసుకు వచ్చి, వరండాపై, మార్పుండి ఆకస్మాత్తుగా, స్వర్గస్థులైరి. నాయుడుగారు ఆకాలమృత్యువాత బడినందుకు ఆశ్చర్యవారు, మిత్రులు చాల ఎవరైనా యున్నారు. అని ఒకగు గుంటూరు నుండి వ్రాయుచున్నారు.

జూబులు

సవరణ

తమకు 10-10-21 తేదీన యిచ్చిన (నెస్సు)తెలిగ్రాము నందు, మ॥ రా॥ శ్రీ సుధీర సుబ్బారావు పంతులుగారు, తమ వకీలువృత్తిని విడిచివేయుచున్నాను అని చెప్పినందున మీకు తెలియిచ్చినాను. కనుక వారు తమవృత్తిని విడవక, క్రొత్త వకాల్తునామాలను దాఖలుచేయుచు తమవృత్తిని జరుపుకొనుచున్నారు.

కల్రి రామకృష్ణరావు
యలవంచలి. విశాఖపట్నంజిల్లా.

గుంటూరు రిపోర్టుగారి రాజభక్తి

ఈ నెల 18 వ తేదీన వెలువడిన మీ దినపత్రికలో 3 వ పేజీయందు గుంటూరు వార్తలలో చేర్చినవడిన రిపోర్టును నేనే. అందు నన్ను గురించి పొందుపరుబడిన సంగతులు సర్వబద్ధములు. 17 వ తేదీని శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీదాయమ్మ గారు పర్యవేక్షించుచు, కానన్ లింగునవలంబించుటలో ప్రాణములనైనను అర్పించుటకు సంసిద్ధులై యున్న వారందరు లేవకల యునని కోరగా సుమారు పేయించుగల సమాచారము ఆత యు ఒకేపర్యాయము నిల్పింటూ, వారివధ్యకు నేలవైక కూర్చుని వ్రాసినానుచున్నవన్ను తొక్కుట మొదలుపెట్టగా నేను లేచివాడనుగాని లక్ష్మీదాయమ్మగారి అభిప్రాయములయెడల సమ్మతి చూపుటకు ఎంతమాత్రమును కాదు. నాకు ఈ ఉత్తమముపట్ల ఎట్టి అభిమానముగాని సానుభూతిగాని లేదు.

తి॥ కనకయ్య.

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వివాహకట్టుములు

నెల్లూరుజిల్లా కోవూరువాస్తవ్యులు శ్రీరేఖల వెంకట రెడ్డిగారు తమ కుమారుని వివాహసయమున పెండ్లిమీయని పక్షమున రు 116 లు చెడివించినారు. పెండ్లిమీయై పక్షమున బెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు రు 116-0-0 లును చెడివించినారు. మానందలమునందు రెడ్డి ప్రముఖులు మధ్యనిషేధమునందు క్రద్దగా పనిచేసినట్లుగనే తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి విరాళము లాసగుటయందును వాకి యాదార్థ్యము ప్రశంసనీయును. వైవివాహ సమయమునందు వచ్చిన ఇతర రెడ్డి ప్రముఖులలో శ్రీపావీరెల్ల రామచంద్రారావుగారు రు 50-0-0 ను, బి.దవోలు వెంకట రావుగారు రు 10-0-0 ను, తి. స్వ. నిధికి విరాళము లాసగిరి. మరికొందరు ప్రముఖులు రు 700-0-0 వరకు వాగ్దానములు చేసిరి. మా కాలగెను సుభు కార్యదర్శి తిక్కవరపు రావు రెడ్డిగారి నిరంతరకృషిచేత ధనము ప్రోగుచేయబడి సంకులను వారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనములు.

పాటూరు సుబ్బరామయ్య.

ఎనరు 5 వేలము పాడకుంటు.

బాపట్ల తాలూకా పాలపుర గ్రామములో కేసరి క్రైస్తవ్య అనుగమశ్శలనిగి గలకు. అతను పెదనందిపాడుగ్రామములో సారాయి దుకాణమును ఖైబరలో రు 242-0-0 లకు పాటపాడి ధరావతు రు 50-0-0 లు చెల్లించినాడు. అంతట పెదనందిపాటిలో సారాయి త్రాగనియ్యకుండా బోధచేసి ఆటంకము బరిగినది. అప్పుడు సవరు క్రైస్తవ్య సర్పానువారితో గ్రామములో వారు సారాయి తాముత్రాగకుండా, యిరువలరు త్రాగనియ్యకుండా బోధలు జేసి సారాయిని ఖర్చుచేయకుండా చేసినారనిగి ధరావతు పోకు మిగిలినామ్మ యిష్టానిగిని నాకు దుకాణము అక్కరలేదని వదలుకున్నాననిగి మనవి చేసికొనియున్నాడు. అంతట సర్పానువారు ధరావతు సామ్మపోడుమీద రు 192-0-0 లు యిచ్చనిదిగినిగి వదలని అతని తాటుకు భూమి య రు 25 ట్లు, జప్తుచేసి 18-11-21 తేదీన పాలపురగ్రామములో పర్యూరు ఫిర్కా రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు కూన సూర్యనారాయణ గారు వచ్చి నేలంపాట పాడి నారు. చుట్టు గ్రామములలో టపకుమాల వేయించి జనులను పిలిపించినారు. గ్రామములోని వారున్నా, చుట్టుపట్ల గ్రామాదుల వారున్నా కలసి ఖమారు 500 మంది వచ్చినారు. అప్పుడు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారు ఆహూరులెండు ఆయిటములుగా జేసి, ఒక్కొక్క ఆయిటము సర్పానుపాట రు 192-0-0 లు పాడినారు. అంతట యితరులు యెవ్వరును పాడలేదు. తర్వాత పాట లెగించి ఒక్కొక్క ఆయిటము కు 100-0-0 లకు పాడి నారు. ఎవ్వరున్నా పాడలేదు. తిరిగి అదే ఆయిటములను

రు 10-0-0 లకు పాడినారు. ఎవ్వరును పాడలేదు. తర్వాత రు 1-0-0 కి పాడినారు. ఎవ్వరును పాడలేదు. తర్వాత యాభూమి యావత్తు ఒక అనాకు పాడినారు. ఎవరునూ పాటపాట్టలేదు. అంతటపాడమా ఇనన్ పెక్కురుగారు రు 1600-0-0 లు ఖరీదుచేయు చాలము రు 0-2-0 కు కొట్టిచేసికొన్నామని చెప్పి పాటపాట్టనందుకు ప్రజలపై ఆగ్రహము తెచ్చుకొని నేనీ గ్రామములో భోజనమే చేయనని, దాహమైనా పుచ్చుకోనని చెల్లి పోయినాడు. అంతట ప్రజలు అత్యధ్యుతాన. ద భరితులై, శాంతిమాన్యులై సంతోషముతో యెవరైనా గ్రామములకు వారు వెళ్లినారు.

వంగల కోటయ్యశాస్త్రి.

కొత్తపేట గివిజనులో కాంగ్రెసు ప్రచారము

రాజమహేంద్రవరములో తలకు స్వరాజ్య ఆశ్రమవాసులగు భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారును, గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారును, రాజమహేంద్రుని బాతీయపాతశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయ్యత రెల్లాప్రగడ ప్రకాశరామ్మగారును 13 తేదీ ఉదయమునకు కొత్తపేట దయచేసి మాడివిజనులో నూతనపద్ధతిని ప్రచారముజేయు బ్రాగంభించిరి. ఉదయమున, మధ్యాహ్నము, సాయంకాలము, రాత్రి, తెల్లవారుజామున తలకాశ్రమవాసులగు శ్రీ గరిమెల్ల సత్యనారాయణగారు, చేసిన రమ్యమగు పాటలను పాడుచు గ్రామమునంతయు సంగీత్రమము చేయుట మొదటిసంగతి. గ్రామమువా రెవరైన వారితో చర్చించుటగాని, విడివిడిగా కాంగ్రెసు వ్యవహారములను గురించి యాలోచించుటగాని చేయనిదెవరో వారిని కలసికొని వారితో ముచ్చటించుట రెండవసంగతి. గ్రామవాస్తవ్యులు సభ గావించినో నందు మాట్లాడుట మూడవసంగతి. వాటికన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది యిక్కడి పంచమ పేటగారికిపోయి పాటలకు పాడియు, ఉపన్యాసము లిచ్చియు, బోధచేసియు పంచములలో నాత్మకైని పురికొల్పి ప్రయత్నించిరి. రాట్నముల మహత్యయు గురించియు, స్వరాజ్యస్థాపనకు నునము ప్రస్తుతమవలంబించవలసిన విధానములగురించి ముచ్చటించిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారి భయమును ప్రజలయనములనుండి పోగొట్టుటకు చాలవరకు ప్రయత్నించి యందు సంతృప్తజయమును పొందిరి. కొత్తపేటలో ప్రతిరోజువారమునాడు సంరజరుగును. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి పెక్కుమంది యాలోజన అక్కడకు డుడురు. 14 తేదీ సంతలో వారుముగ్గురును ఎక్కడనో రెండుకాట్నములను సంపాదించి యొకవో నుంచి పాటల పాడుచు, రాట్నములను తిప్పిదారమును తీయ ప్రారంభించిరి. జనము వారిచుట్టును గుమిగూడి వారి యానందమును వెలిబుచ్చుచుండిరి. అక్కడకువచ్చిన మనము రెక్కువసాలివారని నిరసనజేయు కులములస్త్రీలు 60 యేండ్లకుపై దాటినవారు రాగ వారిని చేతనైనవో నాలువడుకుడని హెచ్చరింప చిన్ననాడు నేర్చుకొనినతమ చతురతను చూపతి కాశ్చర్య మగునట్లు నునా యాసముగా ఎక్కువ సంబరుదారమును దీసిరి. ఈతీరున సంతలో ప్రచారమును సుమారు నాలుగంటలకాలము చేసి జనులను సంతోషము చేజిరి. ఆదివారమురాత్రి రామాలయములోను, సోమవారమురాత్రి కొత్తపేట మేజిస్ట్రేటు గారు సుమారు నెలనోజులనుండి కొత్తముగనున్న సత్రమునెదుటను సభలు గావించిరి.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు విశ్లేషకగ్రామము వచ్చిరి. 15 తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు సభ ఆరంభమైనది. గ్రామ వ్యవహారముల గురించియు, దేశభీతి గురించియు బాబోవు స్వరాజ్యస్థాపనకై నను కాకపోయినను, గ్రామమున నేలాటి మార్పులు గ్రామస్థుల కేరమునకై రావలయునో మున్నగువాటిని గురించి జూట్టాడిరి. మరునాడు రాత్రి తిరిగి సభజరిగినది. గాంధీ మహాత్మునిజీవితము వారి తత్వము రాట్నముల సందేశము-వీనిని గురించి తెలియజేసిరి. రాట్నములను త్వరగా గ్రామమునకు మారు 200 లు చెట్టించి నాలు తీయించుటకు ఆంగీకారము గ్రామస్థులు తెలిసిరి. ఒకరు రు 500 లకు యీ సందేశమున గ్రామములో నుపయోగించుటకు నిచ్చి రాట్నముల తీసికొని వచ్చునదిగ సత్యనారాయణగారిలో చెప్పిరి. చావలి వమా లక్ష్మయ్యగారు యీ సంబంధములో రు 50 ల నిచ్చిరి. రు 10 టచిరముగను తెక్కిన రు 40 లు పై రు 500 ల వలె రాట్నములను నిర్మించుటకు పెట్టుబడి క్రిందను యిచ్చిరి. త్వరలో నీ పని కొనసాగునని నమ్మచు యాశ్చర్యని ప్రార్థించుచున్నాను.

చావలి వెంకట్రామ చేరలు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధులు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా బోధించినవారి దళాదులు తగినన్ని రాసుకున్నవి. 54 వేలము లింకను భారీయందుకువలనను, దెబ్బవాడలో సమావేశమయిన రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము దళాదు 7 దేవు వృద్ధి చేసిన సం॥ యెల్లవకు విశేషమే. ఇదివరలో దళాదులు పని వారీగా కొందరు కాంగ్రెసుకు వెళ్ళజాలరుచున్నారు. అట్టి వారు డిసెంబరు, 1 వ తేదీలోపుననే తమ దళాదు వ్రాయు కొనుక్కుంటు, రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముకు తెలియజేయవలెననియు, వారి స్థాన కొత్తదళాదుదారులలో వారిని నియమించుట ఉచితమనియు, రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారు దళాదుదారులనుండి ప్రతినిధుల నేరుకొనునట్లును ఇంగ్లీషు, హిందీ, యాదంకు భాషలలోనే యొక్కటి గావచ్చినవారికి స్థానములు మందు ఇచ్చి యిరువురు అంతరము అవకాశములు లెననియు సూచించుచున్నాను.

డా. దామోదరరావు.

ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాయులకు హెచ్చరిక

మనప్రభుత్వములోని అన్ని పాఠశాల పాఠ్యాయులకు దిని నాభి వృద్ధిచేయుచూ, వనశాశకు వున్న తెంపారీ అలవెన్నుకూడ తీసివేసిరి. మనమొక్కట వివరములు తెలుసుకొనుటకు గాన మన కర్తవ్యమును మనమే అలోచించుకోవలసియున్నది. అందును గురించి మా భీమవరం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాయులు యీ కేల 12 వ తేదీని భీమవరం తాలూకా సమావేశమై 27-11-21 తేదీని భీమవరం తాలూకా సేంద్రగ్రామంలో తాలూకా ఉపాధ్యక్షులను సభ జరుపగలండులకున్న తల్లిభాగ్యాల మందు యీ స్వల్పవేతనములతో యీ మహాకాటకమం ప మేము కలుండుములను పోషించుకొనలేము గనక 1922 సం॥ జనవరి 1 వ తేదీలోగా మావేతనములు అభివృద్ధిచేయక తప్పదనియు అలాగే అభివృద్ధి గానియెడల జరుపవలసిన కర్తవ్యమును ప్రభుత్వమువారికి నివేదించగలండులకు వీరయ్యుచున్నాము. సదరు 27-11-21 తేదీకి ఉపాధ్యక్షులు లండనున్న తప్పక రాప్రాధికులు. ఈ ప్రకారముగా మన ఆంధ్రదేశములోని అన్ని తాలూకాల ఉపాధ్యక్షుల సంఘములను సభలు జరిపి, తీర్మానములను ప్రభుత్వము వారికి నివేదించవలెను.

వెల్మూరి వెంకటరత్నం

కార్యదర్శి,

భీమవరం తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము.

రంపాయేజున్నె అధికారుల నిరంకుశత్వము.

భారతదేశమున డెల్లెల ప్రస్తుతము దివివాళివృద్ధి కొందున్న సహాయరాకరణోద్యమము యేజున్నె అధికారులలో చాల నెనుకబడియున్నదనే యంశము యెల్లవకు తెలిసియే యున్నది. ఇందుకు యిచ్చిటి ప్రజలమాధ్యక్షులు అధికారులను అంకుశము ముఖ్యకారణములయి యున్నవి. రంపాయేజున్నెకుడనట్టి దుష్టతే పాలయ్యెను. ఇచ్చటి ప్రజల నిరంకుశముచేతన అధికారముచేతన అసహాయోద్యమపు సభలు యిదివరకు రెండుసార్లు మాత్రమే జరిగియున్నవి. ఉద్యమప్రచారము మాడ చాల తక్కువగా నుండుటచేత ప్రజలకు తగుప్రబోధము కలుగలేదు. రాజకీయ కృతహరములలో వారింకను మూకీభావమునే దాల్చియున్నారు. అయినప్పటికి పీసర్ కోర్టులోని శిక్షకుల ప్రయోగము మాత్రము తప్పదయ్యెను. కాంతియమైన ప్రదేశములో అనవసరమైన కాసనములు అమలులో పెట్టించుచున్నారు. రెండుమాసములవరకు నీ యే జున్నెలో నెనరును యెట్టిసభలు జరుపగూడదనియు, అలాగన జరిపినయెడల తప్పకులకు పెర్మిషన్ 144 కెక్కునక్రింద కఠినచర్య తీసుకొనబడుననియు, నీయేజున్నెలో ముఖ్యగ్రామమైన పోలవరములో యీ కేల 13-వ తేదీని చాటింది, అక్కడక్కడ నోటీసులు కట్టిరి. ఇట్టిచర్యలన్ని సహాయరాకరణము అంతరింపదని యిప్పటికి అధికారులకు తోచకపోవుటము మిక్కిలి శోచనీయము. ప్రారంభమున రాజకీయము తెరుంగని యీ గ్రామములో కొంతకాలము క్రిందట యక్కడ నుండివివరణ మేజుస్ట్రీటుగా పనిచేసిన గ్రీను దొరగారు అనుగ్రహించి దండోపాయముకు దిగినందుననే అసహాయోద్యమము కొంత మొలకయెత్తింది. ప్రస్తుత మిక్కడకు దయచేసిన ఫలాల్లా సాహెబుగారి దండవంధ్యతల అసహాయోద్యమపు మొలక స్వల్పకాలములోనే వెల్లువారి నందికల స్వామివంశులకు—(ఒక విశేషము.)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆదిమాండ్రము జనసభ 22 వ తేదీని
అప్పశ్యతా నివారక మహాసభ ఈ నెల 22 వ తేదీని
గుంటూరులో జరుగును
ఎల్లవకు విచ్చేసు శ్రాద్ధింకబడుచున్నారు.

మద్రాసు హిందూ పరెనెట్ ఫండు, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

1912 లో ఇండియా కంపెనీల చట్టము ప్రకారము ఏర్పాటు చేయబడినది.

ఒకరూపాయ లాటరీ టిక్కెట్
లాటరీ కల వుదిన మ. 24-12-1921

పెద్దలాల రీ	900 బహుమతులు
మొదటి బహుమతి విలువ అంచనా	100000 రూపాయలు
రెండవ బహుమతి	40000 రూపాయలు
త్రైతీయ లాల రీ	100 బహుమతులు
మొదటి బహుమతి విలువ అంచనా	20000 రూపాయలు
రెండవ బహుమతి	1000 రూపాయలు

పెద్దలాల రీకి ప్రతిపు స్త్రీ మునకు 10 రూపాయి చీట్టుండును. లాటరీలో పాంచినహాయము చేయవారికి ప్రత్యేక పులార్ టిక్కెట్, ట్టలో ఒక్క టిక్కెట్టు ఒక్కపు స్త్రీ మునకు చేర్చబడును. వెల రూ 10-0-0 త్వరితగా దళాదు చేయును. త్వరితగా నమూనా చేసుకొనుట. సొమ్ము మంగు పంపిన కిష్టవస్తుములు లెక్కరు. మీ అదృష్టమును చూడును? క్రిష్టవస్తవమునాటి నాయుగ్రిం 1000 బహుమతులు. పి యం. వేవరాజన్, కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర దేశవార్తలు

గుంటుపల్లిలో కాంగ్రెసు గ్రామసంఘము స్థాపించబడినది.

గుంటుపల్లి, ఈశ్వర, రావులపాడు గ్రామములలో కరాచీ తీర్మాన మామోదించబడినది.

10 తేదీని దోక తాలూకా గుంటుపల్లిలో శోపలంగా కార్యముగారు అసహాయోద్యమమును గురించి ముచ్చటించిరి.

నాదేవుడు కరణం పూలపల్లి వెంకటేశ్వరరావుగారు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమ కరణీమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

కార్తీక చంద్ర నాడు మూల్యులలో సభ గావించబడి కరాచీ తీర్మాన మామోదించబడినది.

రామచంద్రపురం తాలూకా గ్రామపాలకుల సహాయ 27 వ తేదీని రామచంద్రపురములో జరుగును.

చీరాల వాస్తవ్యుల సహాయార్థము విశాఖపట్నపు కేంగ్రావు పేట వాస్తవ్యులు యు 30 ఆ సహాయము గావించిరి.

విశాఖపట్నము వెన్వెవిద్యార్థుల సహాయార్థము కాకినాడ నుండి పాదపూడి సత్యశారాయణ గారు 26 ములు పంపిస్తూ ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

మానుమానులపాలెం చెయ్యడపాడు, పెల్లపాడు, దావులూరు, అన్నవరం, కివరాంపురం, వీరభట్లం, రాజాగ్రామముల యందు సభలు జరిగి కరాచీ తీర్మాన మామోదించబడినది.

గోదావరి కన్సల్టేషన్ డివిజనులో ఒకర్ సియరుగా నున్న శ్రీపాద మార్యవారాయణగారు అసహాయోద్యమము ననుసరించి తమ పనికి రాజీనామా నొసంగిరి.

మార్తాలె:—పెదపులిపల్లె, తాడిపత్రి, చెన్నూరు, పాచిపేట, రామలింగం, దర్శిరాజుపేట, మునుపల్లె, తుని, గరికపల్లె, నడ్డాది, లిండంగి, రాజోలు, తెల్లం, గ్రామములలో 17 వ తేదీని మార్తాలు గావించబడినది.

తెనాలిలో 6 తేదీని శ్రీయాజ్ఞవల్క్యముహర్షి జయం కుర్వన్మమును 7, 8, తేదీలను మహాజనసభయను జరిగెను. యాజ్ఞవల్క్యశ్రమమును తెనాలిలో నెలకొల్పటకు తీర్మానింపబడినది. శతపథబ్రాహ్మణము 250 పుస్తకముల కగు కాగితమును ఒకరిచ్చెడ మనరి. సభలో రూ 400 లు విరాళములు ఏర్పడినవి. సంఘపత్రిక యికముందునుండి తెనాలిలో వెలువడును.

“అవ్యత తివిష్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుణ్యయోగకరము ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవసరములేదు. ముఖ్యమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప పద్ధిపే కీములు పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారకు అతీ శారాయణరావు పంతులు డి ఏ బి. ఎల్. గ రిట్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలివితో గోరువారికి యీ ధివిష్యత్ ఫలదర్శిని గుంటూరు కలిగించునని నా నిశ్చయము.” పుస్తకమును ముద్రాపాద గా దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా బోక్సలిమవిద్యాలయము.

2828 గోదావరి, విశాఖపట్నం, తిల్లా

భూతి భిష్ట ద్వైమాసములు

ఒక సంవత్సరముకు వివరముగా జాతకము	
వ్రాయుటకు	రూ. 2-8-0
సామనాయకముగ జీవితచరిత్రము వివరము	
గా ముఖ్యాంశములతో వ్రాయుటకు	8-8-0
సంతాన కీర్తి, ఆయుర్దాయములు భవములు వివరము ఒక భాగము వ్రాయుటకు	2-8-0
5 సంవత్సరములు జాతకము ద్వైమాసభావము లలోను బోక్సలిమవిద్యాలయము గ్రంథముచిరిము	5-4-0
విడిగ్రంథము	0-2-0

(పోస్టుకర్మము యందుతో కలసియున్నది.)

(3123) వి. వి ఆర్. శర్మ, కాకినాడ.

మద్రాసు ఆంధ్ర సదరక మరాలా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

ఇంస్టాండులో ఇంకాకొరెటు చేయబడినది.

నోటీసు (5151)

1921 సం॥ము దిశంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి నెం 65 రు లోకలు ప్యాపంజరు బండి బీచినుండి సాయంత్రము 5 గం 20 నిమములకు బయలుదేరి, పొన్నేరి 6 గం 41 నిమములకు చేరి, అచ్చటనే ఆగిపోవును. నెం 66 రు ప్యాపంజరుబండి గుమ్మడిపూడి నుండి బయలుదేరుటకు బదులు పొన్నేరి నుండియే రాత్రి 7 గం 10 నిమములకు బయలుదేరి రాయపురము రాత్రి 9 గం 55 నిమములకు బదులు 8 గం 50 నిమములకు చేరును.

సిద్ధమై యున్నది.

అంత తేనుగా వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చిత్రప్రకటనల వారి మోసపోకండి. ఇయ్యది సంపూర్ణాంధ్రీకరణము. వలయుచో త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ఆరోగ్యదర్శని

ప్రతియుంట నుండదగిన గ్రంథము.

ప్రకృతిచిత్రాచంఘమువారిచే నిపు ధృకము

కఠనీయ గ్రంథముగ నియమింపబడినది.

ఇందు నిరూపకచిత్ర బోధింపబడియున్నది. వైద్య లక్షణాలేను. బోధనలు లక్ష్యములేను. ప్రకృతిసూత్రముల శబ్దసింఘట మూలమున వ్యాసుల గాఢజ్ఞాన వచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టించినను బహుశులరముగ జీవితము జేయవచ్చును. ఆరోగ్యము యొకధనము. గుణరాతి హిందీ భాషలయందు దీ గ్రంథము వలకు వల కర్మపరిచయము. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. వెళ్లవచ్చు. పరిశుభ్రముద్రణము.

ప్రతి 1-కి రూ. 1-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 8-0-0.

సేతు బ్రదర్స్, మచిలీకట్నము తోక, పోస్టు బాక్సు 810, హైదరాబాద్, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును కృత్రిమముగా మేనానాతి నొప్పును బోగొట్టును అన్ని ధర్మాలకు బలహీనములను అణచును పొందుగోగులకు చుంచుది గుండెదడను నివారణ జేయును గర్భ కాలక మలముదగ్గరను బాలుగకు కష్టించు నుద్ధియము చనుబాలను కృత్రిమమును మూర్ఖులకు చుంచుది మెదడుకు బలమును గలగ జేయును నరములకు శక్తిని హెచ్చించును విద్యార్థులకు ప్రాణమిక్రము ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును క్షయరోగులకు మిగుల చుంచుది కాసరోగులకు అమృతము గుండె కాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును ఊడిరిల్లెలకు అధికముగా జేయును ఉబ్బు, రోగులకు మిగుల హిమము వెల బుడి 1-కి రూ. 8-4-0. ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

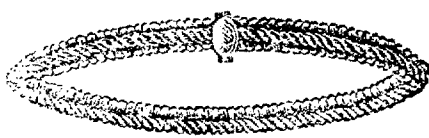
ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, అచారప్పనోడి జి.టి. మదరాసు.

తంతి: బాసము: - (చుం)

బండిట్ - మదరాసు.

బంగారు గట్టిగొలుసు

గతరనుబంగారుతో నిండానాణ్యముగా తయారుచేసిన చేతి గట్టిగొలుసులు జత 1-కి తూర్పిక మూడు సవగాలు మొదలు 10 సవరాల వరకు కూడ యుండును. కూలి జత 1-కి రూ. 12-0-0. ఇదేనూనా యిదే తూర్పిములలో బోలు గొలుసులు కావలసివా తయారుచేసెదము. కూలి జత 1-కి 12-0-0

ఇండియన్ జ్యువెలరీ మార్ట్,

పోస్టు బాక్సు నెం 40 బెంగుళూరు జి.టి.

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము

చరిత్రకంహిత - రసాయన ప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము బలము నిచ్చును. కాస్తా క్యాపరగములలో మహావధము. క్షయరోగమును బోగొట్టును. క్యాపరగములలో ఉండే రోగములను బోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. ప్యాథోజమును బోగొట్టి బలము లించును. వాతరక్తము (అనగా మోలార్) మిదను, మోచేతులమీదను పుట్టినవచ్చును, పొక్కులు) బోగొట్టును. (చుం) (చుం)

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము మూత్రములలోనుండే రోగములను బోగొట్టి, మూత్రమును కుర్చిపరచును.

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము కుర్చిముగిండే రోగమును బోగొట్టి ధాతువృద్ధిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము క్షీణించినవారలకు పుష్టినిచ్చును. గాయముచేత కృశించినవారిలో బలము గలిగించును. వృద్ధులయొక్క ముపలికిన బాను బోగొట్టి నవయావనము నిచ్చును. బాలలకు శరీరము పుష్టిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేవ్యము - రసాయనము.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధర్మము.

10 కులముల వెల రూ. 1.

40 కులముల వెల రూ. 8.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

19 హాన్స్ రోడ్డు మూలబొమ్మ మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

విశాఖపట్నం

రక్తహీనతకు రక్తము మొక్క కుక్కభృతకు బోగొట్టు అయిదు చేర్చుక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిల్వర్ కేసును ఎచ్చటికైనను తప్పాలియ్య ప్రతికరణగా పంపబడును. (1978)

విలాసము పి. డి సారంత్.

నెం 144 ఫాన్ నవాడి బొంబాయి.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మోసపోకండి.

నధ్యమలేదు. వీడికారితో పనిలేదు. ఎటువైపు, లెటువైపువచ్చు, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు వైపులలో మాన్యును. శ్రీలకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము. దస్తీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చుండి (చులయచందనమున కనుపానము) బొమ్మ 8-0-0

1922 కేంద్రము 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముగ్గులు మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-8-0, వజ్రము 2-0-0. ఒకటి కావలయువాడు 4 అణాల పోష్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి అట్లైన కొరవారికి పోష్టుచార్జి అధికముగను. ప్రతియింట నుండదగినది. కొలీ ప్రకృతి యున్నది. (1261) గంధకృష్ణార్కసి, రాణువరం, (నోవావరం)

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥ ఆంధ్రుల మొదటి

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd., Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి నయ్య కమారు, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద బోధనములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తు వడర్పణము అప్పటిలో బంగారు నతీకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

వై కలన పిలానమునకు వ్యాపకబోధక అవట్టి వంతుడను.

జాంధూ వర్తస్యజితకర్

పర్యు

ఆయుర్వేద మోసపోకండి శయనాన

ది ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్, పోస్ట్ విజంట్టు, కాకినాడ.

నివ్వునుగ తయారుచేయబడిన కాశ్మీర బోధనము. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసిలో వారములు తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి, 19, హాన్స్ రోడ్, మూలబొమ్మ - మదరాసు.

మిక్కిలి పుష్టతరచుకు యిండియా జేతననందు మెదడునకు చలక గలగును కునుమూర్చును వడలబురును బాడకక్తి హెచ్చులకును తలకెండుకల కుక్కభయగ విగినబాగునుయలగును ప్రతి శ్రీయును ప్రతిపునకును ముఖ్యముగా

కామినీయా ఆయులు (రిజిస్టర్)

తలకెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శ్రుతి తలనూని యందు కలవు. యందును బోగొట్టును. క్షయములకు వట్టు లంటి మిట్టనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లనన నుచు కలిగించును. కని సెంపి లుటలన కండ్లకు కలగు మాలిన్యమును బోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినీయా ఆయులు తలనూని అన్నిటిలోను (కేవల మెదడు శ్రీలకును) పునరులకును, పెక్కుమందికి చుక్కానకారము నొసరిం చినది.

సేతు వీని నుకమోగించిమాడును.

వెల ఒకబుడి 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-8-0 అణాలు.

మూలుబుద్ధు 2-10-0 వి. పి. చార్జి 0-12-0 అణాలు

వి. పి. చుడి మార్తరు కమిషను రూ. 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లయిండియను డ్రగ్ ఆండు కెమికలు కంపెనీ.

155 బామ్మనపేట, బొంబాయి.

DUNCAN STRATTON & Co.

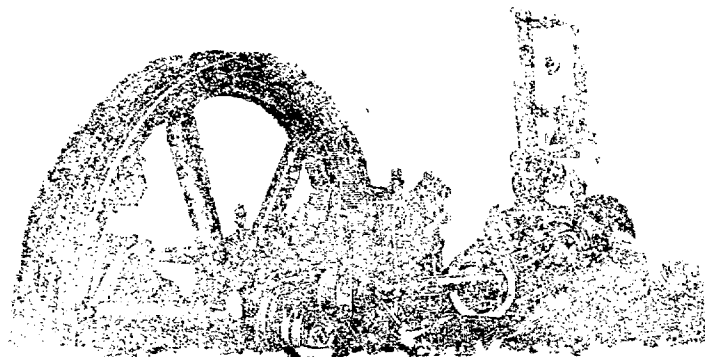
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండు కో.

(3412)

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, టి మెయిన్ వీడి, బొంబాయి.

దీనిని 10 అంగుళాల
మొదలు 24 అంగుళాల వరకు
మొదలు — దీనిని మెటరు
అ. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యివ్వవచ్చును.
ప్రీవెన్షన్లు వేవరు
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకును.

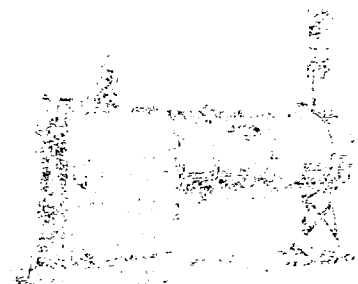

ప్రొకామర్షిల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

ప్రొకామర్షిల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.
దీనిని 10 అంగుళాల నుండి 24 అంగుళాల వరకు
మొదలు 6 అ. 6 అం. వరకు యివ్వవచ్చును.

దీనిని 10 అంగుళాల నుండి 24 అంగుళాల వరకు
మొదలు 6 అ. 6 అం. వరకు యివ్వవచ్చును.

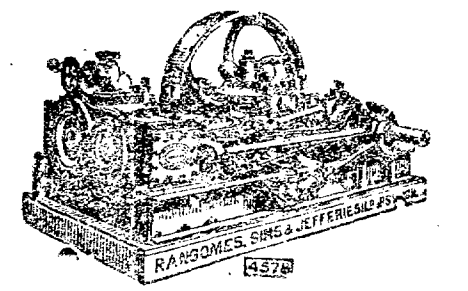
ప్రొకామర్షిల్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.
దీనిని 10 అంగుళాల నుండి 24 అంగుళాల వరకు
మొదలు 6 అ. 6 అం. వరకు యివ్వవచ్చును.

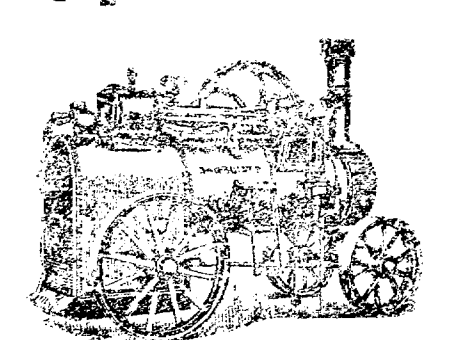
దీనిని 10 అంగుళాల నుండి 24 అంగుళాల వరకు
మొదలు 6 అ. 6 అం. వరకు యివ్వవచ్చును.

ఈ క్రింద తెలుసుకొనిన వాటిని
సర్వము చేయుదుము.
మాది బిల్డింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
మాది ప్రిన్సిపల్ మెషిన్
మాది ప్రిన్సిపల్ మెషిన్
మాది ప్రిన్సిపల్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీలు ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీలు బాయిలర్లు
కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగు మెషిన్
మాన్ మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయి మెషిన్
కట్ట నిర్మాణములకు మెషిన్ వాటి సామాను
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగిత, ప్లంబింగు సంబంధమైన కొలముట్లు
కోగిట్ మాన్ కట్టకు అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎక్స్ట్రిక్ ట్రెడింగు (ప్లాట్) కోగిట్లు
లేరులు వర్క్సహౌస్ కోగిట్లు
స్టీలు పాప్టింగు, కట్టింగులు, కెట్టింగులు
కాట్ బరన్ అండు కాగిత చిరన్ పుట్టిం.
గయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.
(కాన్ గ్రహాత్మ మొదలుండి పోట్ రీయలడింగ్,
ఇంజిన్ సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీ కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్ట్ లో స్టీము ఎంజిన్లు
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.
స్టీలు మెషిన్ 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హెన్రీ మెషిన్ సిలిండర్లు.
స్టీలు మెషిన్ 160 హానులు గలవి.

వివరము లకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవర్ల బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్నోపలకు దివ్యాశ్వుతము.
దగ్గు, శైల్యము, పడిశము, రొమ్మకడిశము, లలనెప్పి, వాయుప్రసాదము,
పొట్టు, బెణుకులు, బిల్లెలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యాశ్వుతము.
ఇక్కడి వద్దలో చూడవచ్చు 0—10—0; దబ్బ 1—8 రూ 5—12—0. బొమ్మలములు కలు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి,
6 తంబుశెట్టి ఏధి, మదరాసు.

